

CREDY BANKA A.D., KRAGUJEVAC

**Finansijski izveštaji
31. decembar 2008. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 - 2
Bilans uspeha	3
Bilans stanja	4
Izveštaj o promenama na kapitalu	5
Izveštaj o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske izveštaje	7 - 57

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Управном одбору и акционарима Credy банке А.Д., Крагујевац

Обавили смо ревизију приложених финансијских извештаја (страна 3 до 57) Credy банке А.Д., Крагујевац (у даљем тексту “Банка”), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2008. године и одговарајући биланс успеха, извештај о променама на капиталу и извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних računovodstvenih политика и напомене уз финансијске извештаје.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извештаја у складу са Законом о računovodstvu и ревизији Републике Србије и прописима Народне банке Србије који регулишу финансијско извештавање банака. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке; одабир и примену одговарајућих računovodstvenih политика, као и коришћење најбољих могућих računovodstvenih процена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о računovodstvu и ревизији Републике Србије. Ови стандарди налажу услађеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелоданjenim у финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Прilikом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцену применjenih računovodstvenih политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују solidnu основу за изражавање нашег мишљења.

(nastavlja se)

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

**Upravnom odboru i akcionarima
Credy banke A.D., Kragujevac (nastavak)**

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj Credy banke A.D., Kragujevac na dan 31. decembra 2008. godine, kao i rezultate njenog poslovanja, promene na kapitalu i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije, propisima Narodne banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka i osnovama za sastavljanje finansijskih izveštaja obelodanjenim u napomeni 2. uz finansijske izveštaje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezerve u odnosu na dato mišljenje skrećemo pažnju da je Banka dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Narodne banke Srbije. Kao što je obelodanjeno u napomeni 27. uz finansijske izveštaje, na dan 31. decembra 2008. godine, pokazatelj ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva iznosio je 106.09% i nije bio usklađen sa propisanim odnosom od maksimum 60% kapitala Banke.

Beograd, 28. februar 2009. godine

Nada Sudić
Ovlašćeni revizor

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2008. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomene</u>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Prihodi od kamata	3.1, 5	718,176	549,038
Rashodi od kamata	3.1, 5	(335,483)	(208,756)
Dobitak po osnovu kamata		382,693	340,282
Prihodi od naknada i provizija	3.1, 6	393,784	358,235
Rashodi od naknada i provizija	3.1, 6	(60,537)	(50,825)
Dobitak po osnovu naknada i provizija		333,247	307,410
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti		(2,813)	2,766
Neto (rashodi)/prihodi od kursnih razlika	3.2, 7	(28,960)	44,616
Prihodi od dividendi i učešća		4,008	4,020
Ostali poslovni prihodi		17,162	15,302
Neto rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	3.5, 8	(188,264)	(58,548)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	9	(604,367)	(491,984)
Troškovi amortizacije		(48,338)	(47,322)
Ostali poslovni rashodi	10	(400,151)	(350,205)
Neto (rashodi)/prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza, neto	11	(84,023)	27,161
GUBITAK PRE OPOREZIVANJA		(619,806)	(206,502)
Porez na dobitak	3.11, 12	(369)	-
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	3.11, 12	4,466	13,188
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	3.11, 12	(215)	(1,408)
GUBITAK		(615,924)	(194,722)
Zarada po akciji u dinarima			
Osnovna zarada po akciji		(4,318)	(1,496)

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih
finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Upravnog odbora Credy banke A.D., Kragujevac 27. februara 2009. godine.

Potpisano u ime Credy banke A.D., Kragujevac:

Milovan Bošković
Predsednik Izvršnog odbora

Jovanka Mačuzić
Član Izvršnog odbora

Snežana Grbović
Direktor sektora računovodstva

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2008. godine

(U hiljadama dinara)

	<u>Napomene</u>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
AKTIVA			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.9, 13	1,361,109	847,062
Opozivi depoziti i krediti	14	1,306,400	2,498,591
Potraživanja za kamatu i naknadu	15	45,143	26,946
Dati krediti i depoziti	3.4, 16	3,078,646	2,062,032
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	3.6, 3.7, 17	228,385	326,568
Udeli (učešća)	3.8, 18	1,420	45,264
Ostali plasmani	19	768,333	953,451
Nematerijalna ulaganja	3.3, 20	8,368	13,027
Osnovna sredstva i investicione nekretnine	3.3, 20	957,461	858,008
Odložena poreska sredstva	3.11, 12	17,654	13,188
Ostala sredstva	21	66,429	185,424
Ukupna aktiva		<u>7,839,348</u>	<u>7,829,561</u>
PASIVA			
Transakcioni depoziti	22	1,547,392	1,914,111
Ostali depoziti	23	4,773,840	4,024,348
Primljeni krediti	24	122,493	8,432
Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata		19,691	13,067
Rezervisanja	26	55,334	41,915
Obaveze za poreze		3,716	2,983
Obaveze iz dobitka		369	-
Odložene poreske obaveze	3.11, 12	48,201	35,962
Ostale obaveze	27	102,823	81,818
Ukupne obaveze		6,673,859	6,122,636
KAPITAL			
Akcijski i ostali kapital	27	1,709,001	1,708,931
Rezerve		404,263	329,932
Gubitak do nivoa kapitala		(947,775)	(331,938)
Ukupno kapital		<u>1,165,489</u>	<u>1,706,925</u>
Ukupno pasiva		<u>7,839,348</u>	<u>7,829,561</u>
VANBILANSNE POZICIJE	28	<u>8,102,839</u>	<u>7,665,437</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih
finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2008. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
AKCIJSKI KAPITAL		
Stanje na početku godine	1,426,550	1,300,090
Uložena nova sredstva akcionara	-	126,460
Stanje na kraju godine	<u>1,426,550</u>	<u>1,426,550</u>
OSTALI KAPITAL		
Stanje na početku godine	6,260	6,260
Stanje na kraju godine	<u>6,260</u>	<u>6,260</u>
EMISIONA PREMIJA		
Emisiona premija po osnovu emisije akcija	276,191	276,191
Stanje na kraju godine	<u>276,191</u>	<u>276,191</u>
OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE		
Kupovina sopstvenih akcija	(70)	(70)
Prodaja sopstvenih akcija	70	-
Stanje na kraju godine	<u>-</u>	<u>(70)</u>
REZERVE IZ DOBITI ZA POTENCIJALNE GUBITKE PO PLASMANIMA		
Stanje na početku godine	11,878	11,878
Posebna rezerva za potencijalne gubitke	245,682	310,442
Nedostajući iznos rezervi iz dobiti za procenjene gubitke	(245,682)	(310,442)
Stanje na kraju godine	<u>11,878</u>	<u>11,878</u>
OSTALE REZERVE IZ DOBITI		
Stanje na početku godine	3	3
Stanje na kraju godine	<u>3</u>	<u>3</u>
REVALORIZACIONE REZERVE		
Stanje na početku godine	318,051	33,121
Efekat procene osnovnih sredstava	120,246	311,276
Efekat odloženih poreza po osnovu procene osnovnih sredstava	(12,024)	(31,128)
Prenos na akumulirani gubitak po osnovu prodaje osnovnih sredstava (Smanjenje)/povećanje po osnovu svođenja na fer vrednost HOV raspoloživih za prodaju	(87)	-
	<u>(33,804)</u>	<u>4,782</u>
Stanje na kraju godine	<u>392,382</u>	<u>318,051</u>
AKUMULIRANI GUBITAK		
Stanje na početku godine	(331,938)	(137,216)
Gubitak tekuće godine	(615,924)	(194,722)
Prenos sa revalorizacionih rezervi efekta po osnovu prodaje osnovnih sredstava	87	-
Stanje na kraju godine	<u>(947,775)</u>	<u>(331,938)</u>
UKUPNO KAPITAL	<u>1,165,489</u>	<u>1,706,925</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih
finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2008. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi/(odlivi) gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od kamata	698,840	498,528
Prilivi od naknada	393,800	374,229
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	158,663	233,736
Odlivi po osnovu kamata	(319,087)	(201,608)
Odlivi po osnovu naknada	(60,615)	(50,758)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(607,154)	(494,648)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(104,220)	(99,878)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(279,136)	(244,773)
Neto(odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre promene u plasmanima i depozitima	(118,909)	14,828
Smanjenje/(povećanje) plasmana i povećanje/(smanjenje) uzetih depozita		
Smanjenje kredita i plasmana bankama i komitentima	647,010	-
Povećanje depozita od banaka i komitenata	-	1,929,655
Povećanje kredita i plasmana bankama i komitentima	-	(2,175,462)
Povećanje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha, plasmana kojima se trguje i kratkoročnih hartija od vrednosti koje se drže do dospeća	(87,995)	(271,499)
Smanjenje depozita od banaka i komitenata	(24,651)	-
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobitak	415,455	(502,478)
Plaćeni porez na dobitak	(688)	(6,936)
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	414,767	(509,414)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi/(odlivi) gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prilivi od dugoročnih ulaganja u hartije od vrednosti	-	4,325
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, osnovnih sredstava i investicionih nekretnina, neto	(32,770)	(24,357)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(32,770)	(20,032)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi/(odlivi) gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	-	402,651
Prilivi gotovine po osnovu uzetih kredita	100,637	-
Prilivi po osnovu prodaje sopstvenih akcija	70	-
Odlivi po osnovu subordiniranih obaveza	(972)	(971)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	99,735	401,680
NETO POVEĆANJE /(SMANJENJE) GOTOVINE	481,732	(127,766)
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	847,062	1,003,066
KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE, NETO	32,315	(28,238)
GOTOVINA NA KRAJU GODINE	<u>1,361,109</u>	<u>847,062</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih
 finansijskih izveštaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Credy banka A.D. Kragujevac (u daljem tekstu: Banka) osnovana je kao deoničarsko društvo pod nazivom Jugobanka Jubanka D.D., Kragujevac, prema Odluci o osnivanju Banke od 27. juna 1991. godine i Rešenju Narodne banke Jugoslavije od 3. jula 1991. godine i upisana je u sudski registar kod Privrednog suda u Kragujevcu, pod br. Fi 1378-91 od 9. jula 1991. godine.

Po usaglašavanju sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama Banka je upisana u sudski registar kod Privrednog suda u Kragujevcu, dana 20. juna 1995. godine Rešenjem Fi br. 1355/95.

Skupština Banke je, na sednici od 30. marta 2000. godine, donela Odluku o prihvatanju pripajanja Šumadija banke A.D., Kragujevac. Pripajanje je izvršeno pod 1. januarom 2000. godine sa stanjem imovine, kapitala i obaveza na dan 31. decembra 1999. godine. Ugovor o spajanju preuzimanjem (pripajanju) između Banke i Šumadija banke A.D., Kragujevac, zaključen je 30. marta 2000. godine. Narodna banka Jugoslavije je Rešenjem br. IV/143 634/1 od 20. aprila 2000. godine dala saglasnost na izmene i dopune Ugovora o osnivanju Jugobanke Jubanke A.D., Kragujevac, a koje se odnose na navedeno pripajanje. Rešenjem Privrednog suda u Kragujevcu, Fi 376/2000, upisano je pripajanje Šumadija banke A.D., Kragujevac i formiranje Glavne filijale - Šumadija banka Kragujevac.

Promena naziva banke u Credy banka A.D., Kragujevac upisana je u sudski registar kod Privrednog suda u Kragujevcu dana 3. septembra 2001. godine, rešenjem br. Fi 1116/2001, a na osnovu Rešenja NBJ od 21. juna 2001. godine br. 1339 i Odluke Skupštine Banke od 14. juna 2001. godine.

Skupština Banke je, na sednici 10. decembra 2004. godine, donela Odluku o prihvatanju pripajanja Srpske regionalne banke A.D., Beograd Credy banci A.D., Kragujevac.

Pripajanje je izvršeno pod 1. novembrom 2004. godine sa stanjem imovine, kapitala i obaveza na dan 31. oktobra 2004. godine.

Narodna banka Srbije je Rešenjem G. br. 5011 od 24. decembra 2004. godine, dala saglasnost na Odluku br. 25744 o utvrdjivanju Predloga Odluke o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju Banke koja se odnosi na pripajanje Credy banci A.D., Kragujevac Srpske regionalne banke A.D., Beograd.

Rešenjem Trgovinskog suda u Kragujevcu, Fi 1376/04 od 24. decembra 2004. godine, upisano je pripajanje Srpske regionalne banke A.D. Beograd Credy banci A.D., Kragujevac.

Banka je registrovana za obavljanje depozitnih, kreditnih i drugih bankarskih poslova u zemlji i platnog prometa u inostranstvu, na osnovu Rešenja Narodne banke Jugoslavije G. br. 465 od 18. juna 1999. godine. Rešenjem Narodne banke Jugoslavije G. br. 4162 od 23. novembra 2001. godine Banka je dobila i ovlašćenje za obavljanje platnog prometa sa inostranstvom (tzv. "veliko ovlašćenje").

Na dan 31. decembra 2008. godine, Banka se sastojala od centrale u Kragujevcu, ulica Kralja Petra I broj 13, 5 glavnih filijala, 12 filijala, 33 ekspoziture, 2 poslovne jedinice, 4 agencije i 39 isturenih šaltera.

Na dan 31. decembra 2008. godine, Banka je imala 707 zaposlenih radnika (31. decembra 2007. godine: 788 zaposlenih). Poreski identifikacioni broj Banke je 101458655.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja**

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji (Službeni glasnik RS br. 46 od 2. juna 2006. godine), pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije (broj 011-00-738-2003-01, od 30. decembra 2003. godine) utvrđeni su i objavljeni Okvir i MRS koji su bili u primeni na dan 31. decembra 2002. godine i na kome se zasnivaju i prethodni i novi Zakon o računovodstvu i reviziji iz 2006. godine.

Promene u MRS, kao i novi MSFI i odgovarajuća tumačenja, izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, nakon napred navedenog datuma, su zvanično usvojeni Rešenjem, Ministra finansija Republike Srbije, o objavljivanju Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (br 401-00-11/2008-16) i objavljeni u Glasniku RS br. 16. od 12. februara 2008. godine.

Međutim, do datuma sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja nisu bile prevedene sve promene u standardima i tumačenjima (naročito nakon prethodno pomenutog rešenja Ministarstva). Tumačenja koja su u primeni za računovodstvene periode koji počinju 1. januara 2008. godine i kasnije, a koja nisu bila zvanično prevedena i usvojena od strane Ministarstva obelodanjena su u napomeni 2.2.

Takođe, računovodstveni propisi Republike Srbije odstupaju od MSFI i delu odredbi MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i merenje” obzirom da prema tumačenju Ministarstva finansija broj 401-00-222/2009-16 od 24. februara 2009. godine, negativni efekti, odnosno pad vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju (uglavnom akcija), ne predstavljaju trajno obezvređenje već fluktuaciju po osnovu vanrednih okolnosti koje su uslovile pad cena akcija i shodno tome, negativni efekti po osnovu smanjenja fer vrednosti se ne smatraju imparitetnim gubicima po osnovu obezvređenja hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, te stoga nisu preneti u bilans uspeha, već su prikazani u okviru bilansa stanja kao odbitna stavka od kapitala.

Pored toga, priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke i druge finansijske organizacije ("Službeni glasnik RS" br. 74/2008 i 3/2009), koji preuzima zakonom definisan potpun skup finansijskih izveštaja koji odstupa od onog definisanog u MRS 1 "Prikazivanje finansijskih izveštaja" i MRS 7 "Izveštaj o tokovima gotovine", a uz to u pojedinim delovima, odstupa i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija predviđenih navedenim standardima.

2.2. Standardi i interpretacije koje su izdate ali koje nisu još uvek u primeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja dole navedeni standardi, izmene standarda i interpretacije su bile izdate od strane Odbora i Komiteta ali nisu postale efektivne za računovodstveni period koji počinje na dan 1. januara 2008. godine i nisu bile usvojene, odnosno nisu bili prevedene i zvanično usvojene u Republici Srbiji.

- MRS 1 - Prezentacija finansijskih izveštaja (u primeni od 1. januara 2009. godine);
- MRS 23 - Troškovi zaduživanja (u primeni od 1. januara 2009. godine);
- MSFI 8 - Poslovni segmenti (u primeni od 1. januara 2009. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.2. Standardi i interpretacije koje su izdate ali koje nisu još uvek u primeni (nastavak)

- MSFI 3 - Poslovne kombinacije i MRS 27 - Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji (u primeni od 1. jula 2009. godine);
- Dopuna MSFI 2 - Plaćanje na bazi akcija - Uslovi sticanja prava i poništenja (u primeni od 1. januara 2009. godine);
- Dopuna MRS 32 - Finansijski instrumenti: prezentacija i MRS 1 - Prezentacija finansijskih izveštaja (u primeni od 1. januara 2009. godine)
Dopuna MRS 39 - Finansijski instrumenti: priznavanje i merenje (u primeni od 1. jula 2009. godine);
- Dopuna MSFI 1 - Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i MRS 27 - Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji (u primeni od 1. januara 2009. godine);
- Poboljšani Međunarodni računovodstveni standardi 2008. (u primeni od 1. januara 2009);
- IFRIC 15 - Ugovori o izgradnji stambenih i poslovnih objekata (u primeni od 1. januara 2009. godine);
- Poboljšani MSFI 1 - Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (u primeni od 1. jula 2009. godine);
- IFRIC 17 - Raspodela nemonetarnih sredstava vlasnicima (u primeni od 1. jula 2009).

Pored toga na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja sledeća tumačenja nisu zvanično bila usvojena od strane Ministarstva.

- IFRIC 13- Program lojalnosti klijentima (u primeni od 1. jula 2008. godine);
- IFRIC 14 - MRS 19 - Ograničenja definisanih primanja, minimalni zahtevi i njihova interakcija (u primeni od 1. januara 2008. godine);
- IFRIC 16 - Zaštita od rizika neto investicija u strano poslovanje (u primeni od 1. oktobra 2008. godine).

S obzirom na napred izneto, priloženi finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljenim u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Republike Srbije.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

2.3. Uporedni podaci

U cilju usaglašavanja sa prezentacijom podataka za tekući period izvršene su određene reklasifikacije podataka prezentovanih u finansijskim izveštajima za 2007. godinu.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata i naknada**

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu i pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda (obračunska osnova). Prihodi od kamate uključuju i prihode po osnovu finansijskih instrumenata zaštite od rizika, uglavnom po osnovu vezivanja anuiteta za kurs dinara u odnosu na EUR, a obračunavaju se na dan dospeća anuiteta za plaćanje, odnosno naplate.

Za plasmane kod kojih je izvršena ispravka vrednosti Banka vrši suspenziju kamate koja je obračunata, a nenaplaćena, do dana formiranja ispravke vrednosti.

Potraživanja i obaveze za suspendovanu kamatu iskazuju se u okviru vanbilansne evidencije.

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija priznaju se u momentu nastanka jer se obračunati prihodi istovremeno i naplaćuju.

Naknade i provizije uglavnom nastaju po osnovu izvršenih usluga platnog prometa, administracije kredita, izdavanja garancija i akreditiva kao i drugih usluga. Naknade nastale kao rezultat procesa odobravanja kredita koje predstavljaju pokriće nastalih troškova banke po tom osnovu priznaju se u momentu naplate, dok se naknade po osnovu administriranja kredita razgraničavaju na period otplate kredita, bez obzira kada su naplaćene i evidentiraju se u okviru prihoda od kamata.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunata su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha, kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

3.3. Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja

Oprema i nematerijalna ulaganja su na dan 31. decembra 2008. godine iskazana po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne imparitetne gubitke.

Početno merenje nekretnina vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Za naknadno merenje nekretnina (zemljište i građevinski objekti) nakon početnog priznavanja Banka primenjuje model revalorizacije u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, dok za opremu primenjuje model nabavne vrednosti.

Procenu revalorizovane vrednosti vrši ovlašćeni procenjivač. Prilikom procene korišćena je klasična troškovna metoda. Procena se vrši na redovnoj osnovi, odnosno kada rukovodstvo Banke proceni da se knjigovodstvena vrednost nekretnina značajno razlikuje od tržišne vrednosti. Efekti revalorizacije nekretnina knjiže se u korist revalorizacionih rezervi. Smanjenje vrednosti nekretnina knjiži se na teret revalorizacionih rezervi, nastalih po osnovu revalorizacije te nekretnine. Ukoliko te rezerve nisu dovoljne, razlika se knjiži na teret rashoda perioda u kome je utvrđeno smanjenje vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.3. Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja (nastavak)**

Prilikom otuđivanja nekretnina, revalorizacione rezerve koje potiču od otuđenih nekretnina prenose se u korist neraspoređenog dobitka ranijih godina.

Nekretnine i druga sredstva, uključujući i materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja, date u zakup, Banka klasifikuje kao investicione nekretnine. Za investicione nekretnine Banka primenjuje model nabavne vrednosti.

Amortizacija se obračunava ravnomerno na nabavnu vrednost osnovnih sredstava primenom sledećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Nematerijalna ulaganja	20%
Kompjuteri	20.0% - 50.0%
Građevinski objekti	1.1% - 4.0%
Motorna vozila	14.3% - 33.3%
Investicione nekretnine	1.3%
Nameštaj i druga oprema	7.0% - 50.0%
Ostalo	7.0% - 16.5%

Obračun amortizacije osnovnih sredstava počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu.

3.4. Krediti

Kreditni se iskazuju u bilansu stanja po amortizovanoj vrednosti, koja obuhvata prvobitni iznos odobrenog plasmana, uvećan za obračunatu kamatu i umanjen za otplaćenu glavnica i kamatu, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni konkretno identifikovanih rizika za pojedine plasmane i rizika za koje iskustvo pokazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. U proceni navedenih rizika rukovodstvo Banke primenjuje interno usvojenu metodologiju koja je obelodanjena u napomeni 3.5.

Kreditni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EURO ili vezivanjem za rast indeksa cena na malo, revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Efekti ove revalorizacije su knjiženi u korist prihoda, odnosno na teret rashoda po osnovu promene vrednosti imovine.

3.5. Rezervisanja i ispravka vrednosti nenaplativih potraživanja

U proceni kreditnog rizika rukovodstvo primenjuje Interni model za procenu kreditnog rizika sa metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama. U proceni kreditnog rizika ceni se: finansijski položaj dužnika sa aspekta profitne stabilnosti, ročne usklađenosti određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti tokova gotovine kao razlike između neto gotovinskog toka iz poslovnih aktivnosti dužnika i kratkoročnih finansijskih obaveza dužnika i zaduženosti koja se iskazuje odnosom ukupnih obaveza i ukupne pasive klijenta, urednosti klijenta u izmirivanju obaveza prema Banci odnosno docnije u izmirivanju ugovorenih obaveza i kvaliteta sredstava obezbeđenja potraživanja Banke prvoklasnog, adekvatnog ili drugačije vrednovanog u smislu njegovog kvaliteta.

U skladu sa internim kriterijumima za procenu kreditnog rizika, Banka vrši rangiranje klijenata, potraživanja od klijenata, pravnih lica u dobru aktivu, rizičnu aktivu i lošu aktivu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5. Rezervisanja i ispravka vrednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)**

Potraživanja od preduzetnika i registrovanih poljoprivrednih gazdinstava rangiraju se prema urednosti izmirivanja materijalno značajnih obaveza prema Banci u toku poslednjih 12 meseci na osnovu likvidnosti i urednosti u izmirivanju poreskih obaveza.

Obračun ispravke vrednosti kod potraživanja od fizičkih lica vrši se na pojedinačnoj osnovi za potraživanja od dužnika kod kojih Banka ima potraživanja veća od 1,500,000.00 dinara (u slučaju učestale docnje i pogoršanja kreditne sposobnosti) i na grupnoj osnovi za sva ostala potraživanja od fizičkih lica koja se razvrstavaju na grupe po vrsti proizvoda: krediti, kreditne kartice, tekući računi i tužena potraživanja.

Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama bliže se utvrđuje postupak i kriterijumi za obračun ispravke vrednosti.

Za procenu kreditnog rizika primenjuje se interni model za procenu kreditnog rizika sa metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama po kojoj su predmet procene kreditnog rizika sva potraživanja Banke koja se, u skladu sa odredbama Odluke Narodne banke Srbije kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, klasifikuju.

Kreditni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR, revalorizuju se u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Efekat uskladjivanja sa kursom na dan bilansa evidentira se preko bilansa uspeha.

Posebna rezerva za potencijalne gubitke procenjuje se u skladu sa propisima Narodne banke Srbije. Krediti, plasmani i druga izloženost Banke klasifikuju se u kategorije A, B, V, G i D, u skladu sa procenom naplativosti kredita i drugih plasmana, u zavisnosti od: broja dana koliko je prekoračen rok dospeća glavnice i kamate, finansijskog položaja komitenta i kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja. Procenjeni iznos posebne rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primenom procenata u rasponu od 1% do 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, od 5% do 10% na plasmane klasifikovane u kategoriju B, od 20% do 35% na plasmane kategorije V, od 40% do 75% na plasmane kategorije G i 100% na plasmane kategorije D.

Razlika iznosa posebne rezerve za potencijalne gubitke obračunate u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki i iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama koja su obračunata u skladu sa interno usvojenom metodologijom, evidentira se na posebnom računu u okviru rezervi iz dobiti za potencijalne gubitke.

Posebna rezerva za procenjene gubitke izdvaja se iz neraspoređene dobiti. U slučaju da dobit Banke za godinu za koju je potrebno formirati rezervu iz dobiti za procenjene gubitke nije dovoljna za formiranje obračunate visine ove rezerve, razlika se iskazuje kao iznos te rezerve koji nedostaje i predstavlja odbitnu stavku pri obračunu kapitala.

3.6. Hartije od vrednosti kojima se trguje

Hartije od vrednosti kojima se trguje predstavljaju hartije od vrednosti koje se drže radi ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom roku. Hartije od vrednosti kojima se trguje iskazuju se po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansa po tržišnoj vrednosti. Svi realizovani i nerealizovani dobiti po osnovu prodaje, odnosno promene tržišne vrednosti ovih hartija od vrednosti se priznaju u korist prihoda, odnosno na teret rashoda, u okviru neto dobitaka/(gubitaka) od prodaje hartija od vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća**

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća predstavljaju hartije od vrednosti za koje postoji namera i mogućnost držanja do isteka roka dospeća. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća čine menice preduzeća koje se drže do dospeća. Sve hartije se inicijalno evidentiraju po nabavnoj vrednosti. Na dan bilansa stanja hartije od vrednosti koje se drže do dospeća se iskazuju po amortizovanoj vrednosti, korišćenjem inicijalne efektivne kamatne stope, uz umanj enje za rezervisanje za potencijalne gubitke.

3.8. Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju

Hartije od vrednosti koje su namenjene da se drže na neodređeni vremenski period, a koje mogu biti prodane usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursovima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao "hartije od vrednosti raspoložive za prodaju". Hartije od vrednosti sastoje se od instrumenata kapitala banaka i drugih pravnih lica i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednosti hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru revalorizacionih rezervi, dok se hartija od vrednosti ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrednosti nije trajno obezvređena. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe ili kada im se umanja vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala evidentiraju se u bilansu uspeha.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu izuzeta su od vrednovanja po tržišnoj vrednosti i iskazana su po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. Dobici i gubici po osnovu prodaje ovih hartija od vrednosti evidentirani su u korist bilansa uspeha u okviru pozicije "Dobici/(gubici) po osnovu prodaje hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju".

3.9. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumeva se gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka, zlato i sredstva na žiro računu.

3.10. Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu nisu uključena u bilans stanja Banke.

3.11. Porez na dobitak**Tekući porez na dobitak**

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom poreske stope od 10% na iznos dobitka pre oporezivanja, po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu. Konačni iznos obaveza po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom.

Zakon o porezu na dobitak Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanj enje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.11. Porez na dobitak (nastavak)****Odloženi porez na dobitak**

Odloženi porez na dobitak obračunava se korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog datuma stupile na snagu, se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se preneti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Indirektni porezi i doprinosi

Indirektni porezi i doprinosi uključuju različite poreze i doprinose koji se plaćaju prema republičkim i lokalnim propisima.

3.12. Beneficije zaposlenih

Banka nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2008. godine. Na dan 31. decembra 2008. godine Banka je izvršila rezervisanja po osnovu procenjene sadašnje vrednosti sredstava za otpremnine za odlazak u penziju.

Dugoročne obaveze Banke po osnovu rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjenja Zakonom o radu propisanih uslova, iskazane na dan 31. decembar 2008. godine predstavljaju sadašnju vrednost budućih isplata zaposlenima utvrđenu uz sledeće pretpostavke:

Diskontna stopa:	17.75%
Stopa fluktuacije:	40.00%

3.13. Pravična vrednost

Finansijski izveštaji su prikazani po metodu prvobitne nabavne vrednosti, uključujući korekcije i rezervisanja u cilju svođenja pozicija sredstava na realnu vrednost.

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive ili pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. Ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje kredita i ostale finansijske aktive ili pasive pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi. Po mišljenju rukovodstva, iznosi u finansijskim izveštajima odražavaju realnu vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe finansijskog izveštavanja po računovodstvenim propisima Republike Srbije.

3.14. Informacije po segmentima

Banka najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije. Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima je prikazana u napomenama. Prihodi koje ostvaruje brokersko-dilersko odeljenje Banke iskazani su u okviru prihoda od naknada i provizija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizicima obuhvata efikasan nadzor, kontrolu i aktivno upravljanje kreditnim i nekreditnim rizicima koji obuhvataju rizik likvidnosti, kamatni rizik, devizni rizik i ostale rizike.

Upravni odbor Banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i za nadzor nad tim sistemom i dužan je da obezbedi da Izvršni odbor Banke bliže identifikuje rizike kojima je Banka izložena kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa odobrenim politikama i procedurama.

Izvršni odbor Banke identifikuje i meri rizike kojima je Banka izložena u svom poslovanju i primenjuje principe upravljanja rizicima koje odobri Upravni odbor Banke. Odbor za praćenje poslovanja Banke analizira i usvaja predloge politika i procedura Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru Banke podnose na razmatranje i usvajanje. Odbor za praćenje i upravljanje rizicima - razmatra izveštaje o rizicima Banke i dostavlja ih Odboru za upravljanje aktivom i pasivom Banke. Investicioni odbor prati i analizira usklađenost poslovanja Banke po pozicijama iz knjige trgovanja sa propisanim limitima utvrđenim Odlukom Banke i Odlukom NBS.

Banka ima usvojene procedure kojima se obezbeđuje kontrola i dosledna primena svih unutrašnjih procedura Banke u vezi sa upravljanjem rizicima, kao i procedure za redovno izveštavanje organa Banke i Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima.

4.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik se odnosi na rizik da komitent neće biti u stanju da delimično ili u potpunosti ispuni svoje obaveze prema Banci. Od kreditnog rizika Banka se obezbeđuje pre svega:

- obračunavanjem i izdvajanjem rezerve za procenjene gubitke i gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, a u skladu sa propisima NBS i aktima Banke,
- praćenjem promena u pokazateljima poslovanja Banke i usklađivanjem sa pokazateljima propisanim od strane NBS,
- praćenjem izloženosti Banke kreditnom riziku koji proističe iz uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika u skladu sa metodologijom Banke,
- praćenjem učešća loše aktive (G, D kategorija) u ukupno klasifikovanoj aktivi tako da ista ima tendenciju svođenja na nivo proseka u bankarskom sektoru,
- dnevnom monitoringom klijenata sa stanovišta docnje u naplati – uočavanje prvih znakova da klijent ima nekih problema u poslovanju,
- striktnom primenom roka aktiviranja uzetih instrumenata obezbeđenja propisanih u poslovnoj politici,
- naplatom plasmana tako da procenat naplativosti dospelih obaveza ne bude manji od 90%,
- disperzijom plasmana po granama delatnosti i klijentima vodeći računa o izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ispod nivoa propisanog odlukama NBS.

Principi upravljanja kreditnim rizikom su:

- a) Jasno definisane nadležnosti i odgovornosti, postupci odlučivanja u Banci u domenu kreditnih i drugih vrsta angažovanja kod pravnih lica i preduzetnika, a saglasno kreditnoj politici Banke, postavljeni ciljevi u Poslovnom planu i praćenje izvršenja,
- b) Primena definisanih kriterijuma za odobravanje kredita sa propisanom ocenom kreditne sposobnosti klijenta, praćenje ispunjenosti uslova za odobravanje kredita i drugih vidova angažovanja u skladu sa Poslovnom politikom Banke,.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

- c) Adekvatno vođenje kreditnih dosijea u skladu sa Odlukom NBS i procedurom o sadržaju kreditnog dosijea.
- d) Definirani kriterijumi za merenje rizičnosti plasmana u skladu sa Procedurom za identifikovanje - procena, ublažavanje i praćenje kreditnog rizika i Metodologijom za definisanje kriterijuma za izračunavanje posebne rezerve za procenjene gubitke, zatim razvijen sistem komunikacija i instrukcija između kreditnih službi kod kojih je prisutan kreditni rizik u direktnom kontaktu sa klijentom i Službe portfolija i kreditnog rizika koja upravlja tim rizikom, kao i periodične kontrole i procene od strane internog revizora o efikasnosti upravljanja rizicima.
- e) Edukacija zaposlenih u Službi za upravljanje rizikom i Službi portfolija i kreditnog rizika, kroz praćenje stručne literature, učešća na seminarima iz oblasti upravljanja kreditnim rizikom, tehnološko inoviranje procesa rada i stalno edukovanje zaposlenih u Filijalama radi efikasnije primene procedura i uputstava.

Proces upravljanja kreditnim rizikom odvija se u Službi portfolija i kreditnog rizika u okviru Sektora za upravljanje rizicima. U cilju lakše identifikacije i ocene kreditnog rizika prilikom odobravanja kredita i drugih vidova angažovanja, propisana je jednoobraznost u radu svih organizovanih delova u delu prikupljanja dokumentacije i dostavljanja standardizovane Informacije za odobrenje plasmana, a što je definisano procedurom Sadržaj kreditnog dosijea, procedurom Upoznaj svog klijenta i Uputstvom o jedinstvenoj obradi informacija po zahtevima pravnih lica, preduzetnika i jedinica lokalne samouprave za nadležni organ Banke.

Prikupljanje neophodne dokumentacije, pisanje standardizovane Informacije za odobravanje plasmana i dostavljanje iste Službi portfolija i kreditnog rizika je u nadležnosti kreditnih referenata koji su zajedno sa rukovodiocem organizacionog dela odgovorni za tačnost unetih podataka i kompletnost dokumentacije koja čini Kreditni dosije dužnika.

Na bazi dobijenih podataka iz analize finansijske sposobnosti dužnika i njegove urednosti u izmirivanju obaveza, referent u Službi za portfolio i kreditni rizik rangira dužnike u grupe rizičnosti:

- a) Niska rizičnost (dobra aktiva) sa sledećim kreditnim karakteristikama: klijent održava značajnu i / ili dugotrajnu vezu s Bankom kroz poslovni odnos ili klijent posluje najmanje 5 godina i ima kvalitetan menadžment, račun nije bio u blokadi u poslednjih godinu dana, ima odgovarajuće iskustvo u delatnosti kojom se bavi, klijent ima jasan i stabilan izvor vraćanja duga, pozitivno posluje u zadnje dve godine, ima adekvatne tokove gotovine sa aspekta izmirivanja obaveza, ročnu usklađenost određenih elemenata aktive i pasive, nema zaduženost iznad kapitala, nudi prvoklasna ili adekvatna sredstva obezbeđenja. Dužnici koji imaju najveći broj ovih karakteristika klasifikuju se u kategoriju A ili B, i procenjuje se da su sa niskim kreditnim rizikom.
- b) Srednja rizičnost (rizična aktiva) sa sledećim kreditnim karakteristikama: račun je periodično u blokadi duže od 10 dana u poslednjih godinu dana, izvor vraćanja angažovanja je nejasan ili nestabilan, klijent investira simboličan iznos vlastitog kapitala u projekat, ima neadekvatne tokove gotovine sa aspekta izmirivanja obaveza, ne postoji ročna usklađenost određenih elemenata aktive i pasive, nije poslovao s pozitivnim finansijskim rezultatom u jednoj od zadnje dve godine, zaduženost je iznad kapitala, često menja menadžment.

Dužnici koji imaju najveći broj navedenih karakteristika klasifikuju se u kategoriju V. Izuzetno, ukoliko je angažovanje obezbeđeno adekvatnim sredstvom obezbeđenja, to potraživanje se može klasifikovati u B kategoriju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

- c) Visoka rizičnost (loša aktiva) sa sledećim kreditnim karakteristikama: nema vidljivog izvora vraćanja duga, klijent ima gubitak iznad visine kapitala, dospele a neizmirene obaveze starije od 30 dana, a pri tom posluje sa gubitkom, račun je u blokadi duže od 90 dana neprekidno, osnovan je u poslednje dve godine, a nema projekciju tokova gotovine, Banka od klijenta ima potraživanja sa sumnjivim ili spornim osnovom. Dužnici sa ovim karakteristikama klasifikuju se u kategoriju G i D. Odluku o novom angažovanju kod ovih dužnika može doneti Izvršni odbor za angažovanje do 3 meseca ako se uklapa u limite odlučivanja definisane od strane Upravnog odbora, a Upravni odbor ako se radi o dužem roku. Izuzetno, ukoliko klijent ovako klasifikovan ponudi prvoklasna sredstva obezbeđenja, odluku o angažovanju može doneti Kreditni odbor Banke.

Kreditni referent u postupku odobravanja, mora da obezbedi instrumente obezbeđenja u skladu sa Poslovnom politikom Banke, i da ih u standardizovanoj informaciji koju prosledjuje Službi za portfolio i kreditni rizik specificira, a ocenu ponuđenih instrumenata obezbeđenja, vrši referent u Službi za portfolio i kreditni rizik.

Kreditni referent je dužan da kontinuirano prati poslovanje klijenta, izmirenje obaveza prema Banci i ažurnost kreditne dokumentacije vodeći računa o njenoj kompletnosti, ispravnosti i eventualnoj promenljivosti naročito u delu uzetih instrumenata obezbeđenja (adekvatna sredstva obezbeđenja).

Posebnom procedurom propisuje se način upravljanja kreditnim rizikom koji nastaje i pojavljuje se kod potraživanja Banke po osnovu datih kredita i plasmana građanima.

Kreditni rizik Banke se utvrđuje na osnovu: kreditne sposobnosti dužnika, urednosti dužnika u izvršavanju obaveza prema banci i kvaliteta instrumenata obezbeđenja potraživanja Banke.

Kreditna sposobnost je osnovni uslov za postojanje kreditnog zaduženja fizičkog lica kod Banke. Ukupne mesečne kreditne obaveze fizičkog lica čini zbir obaveza po kreditima, kreditnim karticama (mesečna obaveza od ukupno odobrenog kredita po kartici), 5% ukupno odobrenih prekoračenja po tekućem računu, po aktiviranim jemstvima po kreditima i po osnovu obaveza iz ugovora o finansijskom lizingu, kao i 50% iznosa datih jemstava po kreditima.

Procena kreditnog rizika kod potraživanja od stanovništva se sprovodi prema Metodologiji za definisanje kriterijuma za izračunavanje posebne rezerve za procenjene gubitke po potraživanjima od stanovništva, a na osnovu koje se određuje stepen rizičnosti i visina procenjenog rizika, odnosno ocena-kategorija potraživanja.

Služba koordinacije kvartalno prati izveštaj o klasifikaciji potraživanja od stanovništva i saraduje sa Službom za portfolio i kreditni rizik u Sektoru plasmana i upravljanja rizicima, radi propisanog blagovremenog izveštavanja Narodne banke Srbije.

Služba koordinacije dnevno izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o ukupnom kreditnom angažovanju Banke po poslovima sa stanovništvom, a na osnovu Odluke imenovane komisije Banke za odobravanje kredita stanovništvu.

Organizacioni delovi koji obavljaju poslove sa stanovništvom mesečno ili po potrebi izveštavaju Odbor za praćenje i upravljanje rizicima, kao i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, o urednosti u naplati potraživanja od stanovništva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.2. Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti je rizik od nastanka negativnog efekta na finansijski rezultat Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Kako bi se Banka zaštitila od ovih rizika i izbegla sankcije regulatornog tela usvojene su procedure kojima se definišu aktivnosti za sprovođenje politike upravljanja rizikom likvidnosti i propisuje se način identifikacije, merenja, ublažavanja i praćenja rizika likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama.

Banka je dužna da pokazatelj likvidnosti održava u skladu sa Odlukom NBS, s tim da je kritičan nizak nivo likvidnosti interno definisan i iznosi najmanje 1,5 - kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu (Odlukom NBS je propisan 1,0). Pri tome, ne sme biti manji od 1,3 - duže od tri uzastopna radna dana, (Odlukom propisan 0,9), odnosno iznosi najmanje 1,2 kada je obračunat za jedan radni dan (Odlukom propisan 0,8).

U cilju identifikacije i merenja rizika likvidnosti Sektor sredstava obezbeđuje podatke za blagovremeno i kontinuirano upravljanje rizikom likvidnosti, a naročito:

- planiranje obima priliva i odliva dinarskih i deviznih novčanih sredstava (dnevno, mesečno) kao i ročne usklađenosti obaveza i potraživanja Banke, uključujući i procenu potencijalnih preuzetih obaveza za plasman novčanih sredstava Banke,
- dnevno utvrđivanje i praćenje prosečnog stanja dinarske i devizne obavezne rezerve kod NBS,
- merenje i praćenje likvidnosti za svaku valutu značajnu za ukupnu likvidnost Banke putem praćenja ročne i valutne usklađenosti obaveza i potraživanja u konkretnoj valuti,
- praćenje usklađenosti poslovanja sa uspostavljenim limitima Banke za upravljanje rizikom likvidnosti utvrđene ovom Procedurom,
- analizu i procenu stabilnosti svih dinarskih i deviznih transakcionih i ostalih depozita po viđenju Banke, kao i planiranje i procenu potencijalnih obaveza po oročenim dinarskim i deviznim depozitima Banke,
- praćenje konverzije dinara u stranu valutu i obrnuto, kao i konverzije iz jedne u drugu valutu u skladu sa zahtevima klijenata i potrebama Banke,
- praćenje stanja gotovine u dinarima i efektivu, procena potreba i blagovremeno obezbeđenje iste,
- utvrđivanje i praćenje pokazatelja likvidnosti na dnevnoj osnovi i obračun proseka pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu .

U cilju dnevnog merenja i praćenja neto tokova gotovine od strane Upravnog odbora konstituisan je Odbor kao stalno operativno telo čiji je jedan od zadataka upravljanje neto tokovima gotovine, preduzimanje potrebnih mera u cilju uspostavljanja i održavanja optimalnog nivoa dinarske i devizne likvidnosti. Za potrebe merenja dnevnih tokova gotovine Sektor sredstava obezbeđuje podatke kako iz svog delokruga rada, tako i od nadležnih službi koji su merodavni za blagovremeno upravljanje neto tokovima gotovine, a za potrebe Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Sektor sredstava sprovodi mere za regulisanje neto tokova gotovine i o rezultatima sprovedenih mera obaveštava Izvršni odbor, Odbor za upravljanje rizicima i Sektor plasmana i upravljanja rizicima koji izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)**

Na sednici Odbora razmatraju se dostavljeni dnevni izveštaji, analizira kretanje dinarske i devizne likvidnosti i ročnosti od prethodnog dana ili prethodnog perioda i planira priliv i odliv sredstava za taj dan i naredne dane, a na osnovu prezentiranih podataka, radi blagovremenog preduzimanja potrebnih aktivnosti i mera za postizanje optimalnog nivoa neto tokova gotovine, koji obezbeđuje nesmetano obavljanje dinarskog i deviznog platnog prometa, blagovremeno izmirivanje svih dospelih obaveza Banke i zadovoljenje potreba klijenata (pravnih i fizičkih lica) za dodatnim izvorima finansiranja i drugim oblicima angažovanja Banke.

Merenje i praćenje rizika likvidnosti po valutama Sektor sredstava, Služba za dinarske i devizne depozite i likvidnost dnevno meri i prati rizik likvidnosti pojedinačno za EUR, USD I CHF a i ukupno za sve valute i to na osnovu dnevnog izveštaja o pokazatelju deviznog rizika obrazac - DEV. Praćenjem se sagledava odnos dugih i kratkih pozicija u odnosu na kapital Banke. Ako se merenjem i praćenjem utvrdi veće odstupanje u pojedinim valutama ili ukupno, što znači veći rizik likvidnosti Sektor sredstava - Služba za dinarske i devizne depozite i likvidnost izveštava Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Službu za upravljanje rizicima koji donosi mere za usklađivanje deviznih pozicija u određenim valutama i to:

- kupovinom ili prodajom određene valute,
- konverzijom jedne valute u drugu,
- kupovinom ili prodajom hartija od vrednosti koje glase na stranu valutu,
- smanjenjem ili povećanjem dinarskih obaveza sa valutnom klauzulom.

Na predlog Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Izvršni odbor Banke utvrđuje konkretne mere za usklađivanje pokazatelja rizika likvidnosti, odnosno eliminisanje kritičnog nivoa likvidnosti utvrđenog u skladu sa Procedurom za identifikaciju, merenje i procenu rizika likvidnosti.

U cilju održavanja propisanog nivoa likvidnosti i eliminisanja rizika ostvarenja kritičnog nivoa likvidnosti, Banka preduzima sledeće mere:

- angažovanje na povećanju depozita, dokapitalizaciji i pribavljanju drugih izvora,
- efikasnija naplata dospelih potraživanja, prodaja određene vrste hartija od vrednosti (u dinarima ili stranoj valuti),
- prodaja viškova deviznih sredstava za dinare do potrebnog nivoa, a koja ne ugrožava deviznu likvidnost Banke,
- ograničenje ili potpuno obustavljanje odobravanja i puštanja kredita u tečaj,
- ograničenje ili potpuno obustavljanje eskonta hartija od vrednosti,
- ograničenje ili potpuno obustavljanje izdavanja garancija i drugih oblika jemstva,
- ograničenje ili potpuno obustavljanje izdavanja akreditiva i drugih instrumenata platnog prometa,
- ograničenje ili potpuno obustavljanje plaćanja sa svog žiro-računa,
- korišćenje međubankarskog kredita za likvidnost pod najpovoljnijim uslovima,
- preduzimanje i drugih mera za usklađivanje priliva i odliva sredstava.

4.3. Devizni rizik

Devizni rizik podrazumeva rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Devizni rizik (nastavak)

Utvrđenim Procedurama definišu se aktivnosti sprovođenja politike upravljanja deviznim rizikom i propisuje se način identifikacije, merenja, ublažavanja i praćenja deviznog rizika, u skladu sa zakonskim odredbama u cilju eliminisanja rizika od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa, kako bi se Banka zaštitila od ovih rizika i u cilju eliminisanja sankcija regulatornog tela.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije Banke i kapitala Banke, koji se obračunava u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke.

Ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, i to zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća.

Banka je dužna da odnose između devizne aktive i pasive (uključujući i dinarsku aktivnu i pasivnu sa ugovorenim valutnom klauzulom), održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala, a u svojim procedurama je interno definisila kritično visok nivo deviznog rizika u visini do 18% kapitala Banke.

Zaštitu od deviznog rizika Banka obezbeđuje upravljanjem:

- Ukupnom deviznom aktivom i pasivom Banke vodeći računa o njenoj ročnoj, valutnoj, bilansnoj i likvidnoj usklađenosti,
- Rizikom promene međuvalutarnih odnosa, tako da se vodi računa o ročnoj, bilansnoj i likvidnoj usklađenosti aktive i pasive Banke u određenoj valuti,
- Rizikom promene vrednosti domaće valute, tako da se rizik promene prenosi na krajnjeg korisnika na način definisan poslovnim politikom Banke, a iznos dela aktive za koji ne postoji zaštita od kursnog rizika bude usklađen sa iznosom rizične pasive Banke indeksirane valutnom klauzulom,
- Optimalnim nivoom devizne likvidnosti koja obezbeđuje dugoročnu solventnost Banke, a njenim klijentima blagovremeno, efikasno i kvalitetno obavljanje deviznog platnog prometa sa inostranstvom i omogućava Banci da višak deviznih sredstava nakon izmirivanja svih propisanih i ostalih obaveza i obezbeđenja dovoljnog nivoa rezervi, plasira svojim klijentima putem kredita i drugih oblika deviznog angažovanja ili deponuje kod druge domaće ili strane banke,
- Optimalnim odnosom nivoa otkupa i prodaje valute od pravnih i fizičkih lica i preduzetnika, odnosno kupovinom ili prodajom deviza ili efektive na MDT-u,
- Po potrebi konverzijom jedne u drugu valutu u cilju nesmetanog poslovanja i postizanja što boljih finansijskih rezultata kao i usklađivanja pokazatelja deviznog rizika odnosno eliminisanje kritičnog nivoa duge ili kratke pozicije Banke u određenoj valuti.

Na predlog Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Izvršni odbor Banke utvrđuje konkretne mere za zaštitu Banke od deviznog rizika, odnosno mere za usklađivanje pokazatelja deviznog rizika, eliminisanjem kritičnog nivoa kratkih i dugih deviznih pozicija u određenoj valuti ili povećanjem kapitala Banke putem povećanja profitabilnosti ili dokapitalizacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Devizni rizik (nastavak)

Mere za eliminisanje kratke devizne pozicije Banke u određenoj valuti su:

- kupovina deviza ili efektive od klijenata ili na MDT-u u određenoj valuti - konverzija deviznih sredstava iz jedne u drugu valutu ili iz deviza u efektivu i obrnuto,
- kupovina za dinare hartija od vrednosti koje glase na stranu valutu - smanjenje dinarskih obaveza sa valutnom klauzulom

Mere za eliminisanje duge devizne pozicije Banke u određenoj valuti

- prodaja deviza ili efektive klijentima ili na MDT-u u određenoj valuti - konverzija deviznih sredstava iz jedne u drugu valutu ili iz deviza u efektivu i obrnuto,
- prodaja hartija od vrednosti koje glase na stranu valutu za dinare - smanjenje dinarskog kreditnog angažovanja Banke sa valutnom klauzulom gde Banka nije ugovorila zaštitu od promene kurseva valuta - povećanje dinarskih obaveza sa valutnom klauzulom i dr.

4.4. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Banka posebno analizira izloženost kamatnom riziku po osnovu:

- 1) rizika neusklađenosti dospeća (za stavke sa fiksnom kamatnom stopom) i ponovnog određivanja cena (za stavke sa promenljivom kamatnom stopom) za pojedinačne stavke aktive i pasive, kao i za vanbilansne stavke banke (repricing risk),
- 2) baznog rizika (basis risk) (rizika tzv. imperfektne korelacije u kretanju stopa primanja i plaćanja na različite kamatno osetljive stavke sa inače sličnim karakteristikama što se tiče dospeća, odnosno ponovnog određivanja cena) i
- 3) rizika opcija ugrađenih u kamatno osetljive stavke aktive i pasive, kao i u vanbilansne stavke Banke (optionality risk). Nastanak ovog rizika vezan je npr. za povlačenje depozitnih sredstava bez definisanog roka dospeća ili prevremene otplate kredita.

Procedurom za identifikovanje kamatnog rizika omogućava se blagovremeno i sveobuhvatno identifikovanje kamatnog rizika kome je Banka izložena, kao i analiza uzroka koji dovode do njegovog nastanka.

Banka je izložena kamatnom riziku u slučaju postojanja ročne neusklađenosti između njene kamatonosne aktive i pasive sa fiksnim kamatnim stopama, kao i u slučaju postojanja neusklađenosti datuma ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa kamatonosne aktive i pasive sa promenljivim kamatnim stopama.

Kamatni rizik se identifikuje na osnovu sledećih elemenata:

- kretanja kamatnih stopa na finansijskom tržištu, promena visine referentne kamatne stope NBS, kao i stope rasta cena na malo,
- ročne strukture bilansnih pozicija,
- odnosa kamatonosne i nekamatonosne aktive i pasive,
- učešća pozicija sa varijabilnim i fiksnim kamatnim stopama u kamatonosnoj aktivi i pasivi,
- podataka iz bilansa stanja i bilansa uspeha i
- prosečne ponderisane kamatne stope sredstava i obaveza na određeni dan.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.4. Kamatni rizik (nastavak)**

Podatke za utvrđivanje navedenih elemenata obezbeđuju Sektor sredstava, Sektor stanovništva, Sektor finansija i računovodstva na bazi ažurnih knjigovodstvenih stanja u koja su unete sve knjigovodstvene promene i uz korišćenje odgovarajućih baza iz informacionog sistema.

Za merenje kamatnog rizika koriste se kvantitativne metode i pokazatelji za izražavanje visine kamatnog rizika.

Merenje kamatnog rizika vrši se utvrđivanjem koeficijenta kamatne osetljivosti (koeficijent gepa) koji predstavlja odnos kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive.

Da bi se utvrdio koeficijent kamatne osetljivosti neohodno je identifikovati kamatonosne pozicije u aktivi i pasivi.

U okviru kamatonosne aktive i pasive potrebno je utvrditi stavke koje imaju fiksnu, odnosno promenljivu kamatnu stopu.

Za stavke sa fiksnom kamatnom stopom utvrđuju se rokovi dospeća, a za stavke sa promenljivom kamatnom stopom dinamika promene visine kamatnih stopa.

Svrstavanje kamatonosne aktive i pasive po prethodno utvrđenim rokovima omogućava utvrđivanje periodičnih gepova za pojedinačne rokove, kao i utvrđivanje kumulativnog gepa.

Koeficijent kamatne osetljivosti može imati vrednost 1 i tada je nulta gep pozicija, pri čemu je usklađena osetljivost aktive i pasive. Ukoliko koeficijent ima vrednost veću od 1 to je pozitivna gep pozicija, koja podrazumeva brži rast prihoda od rashoda po osnovu promena kamatnih stopa, kao i izloženost banke riziku u slučaju pada kamatnih stopa.

Ukoliko koeficijent ima vrednost manju od 1 to je negativna gep pozicija, koja podrazumeva brži rast rashoda od prihoda po osnovu promena kamatnih stopa, kao i izloženost banke riziku u slučaju rasta kamatnih stopa.

Na bazi preostalih rokova do dospeća odnosno ponovnog utvrđivanja visine kamatnih stopa izrađuje se scenario analiza uticaja projektovane promene kamatnih stopa koje se odnose na kamatonosnu aktivu i pasivu izračunavajući neto promenu finansijskog rezultata uz pretpostavku

- promene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa u istom intenzitetu za sve vremenske intervale na godišnjem nivou,
- promene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa u različitom intenzitetu za sve vremenske intervale i
- promene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa u istom intenzitetu za različite vremenske intervale.

Kamatni rizik se procenjuje kao prihvatljiv:

- ukoliko je prosečna ponderisana kamatna stopa na kamatonosnu aktivu veća od prosečne ponderisane kamatne stope na kamatonosnu pasivu za 8 procentnih poena,
- ukoliko se primenom scenario analize dobije pozitivan efekat na finansijski rezultat pri projektovanim promenama kamatnih stopa.

Ublažavanje rizika podrazumeva utvrđivanje mera i pravila za primenu tih mera koja se odnose na preuzimanje, smanjenje, diversifikaciju, prenos i izbegavanje rizika koji su identifikovani, izmereni odnosno procenjeni, što podrazumeva kontinuirano analiziranje i predlaganje mera za otklanjanje uzroka koji dovode do nastanka neprihvatljivog nivoa kamatnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.5. Rizik ulaganja Banke

Banka je dužna da, u skladu sa zakonskim propisima i podzakonskim aktima, obezbedi pretpostavke za uspešno poslovanje Banke u uslovima prihvatljivih parametara rizika, kako bi se ostvarili zadati poslovni ciljevi, odnosno pozitivan finansijski rezultat i očuvanje kapitala Banke.

Rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva obuhvata:

- a) ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru
- b) ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke.

Ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru u skladu sa Odlukom NBS ne sme preći 10% kapitala Banke. Ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke u skladu sa Odlukom NBS ne smeju preći 60% kapitala Banke.

Ulaganjima Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru nije obuhvaćeno sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od 6 meseci od dana sticanja tih akcija.

Procedurom za identifikovanje rizika ulaganja Banke omogućava se blagovremeno i sveobuhvatno identifikovanje rizika kome je Banka izložena, kao i analiza uzroka koji dovode do njegovog nastanka. Banka je izložena riziku ulaganja i od potencijalnih fluktuacija vrednosti investicija u druga pravna lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva.

Merenje odnosno procena pokazatelja ulaganja Banke vrši se mesečno, kvartalno, godišnje i po zahtevu Izvršnog odbora Banke, izradom izveštaja na bazi podataka koji se dobijaju iz knjigovodstva Banke i na bazi definisanih parametara za obračun u skladu sa Odlukom NBS o upravljanju rizicima, s tim da se kao kritično visok nivo ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva u Banci definiše:

- 8% za ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru i
- 58% za ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva banke.

Izveštaj o visini ovog pokazatelja sačinjava Sektor finansija i računovodstva Banke i dostavlja regulatornom telu na način i u periodici u skladu sa Odlukom NBS.

Procena kretanja ovog pokazatelja obuhvata projekciju visine pokazatelja za određeni vremenski interval, a utvrđuje se na osnovu procene očekivanih promena:

- visine ulaganja u osnovna sredstva,
- visine ulaganja u akcije i udele i
- visine kapitala Banke u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.5. Rizik ulaganja Banke (nastavak)**

U cilju ublažavanja rizika ulaganja vrši se kontinuirano analiziranje uzroka koji dovode do nastanka neprihvatljivog rizika ulaganja i predlaganje mera za otklanjanje uzroka koje mogu biti:

- angažovanje na povećanju profitabilnosti Banke sa konkretnim predlogom aktivnosti,
- povećanje kapitala Banke putem dokapitalizacije, raspodele ostvarene dobiti u kapital, konverzijom obaveza u kapital i dr.
- obustavljanje ulaganja u osnovna sredstva izuzev ulaganja neophodnih za održavanje tekuće poslovne aktivnosti Banke,
- prodaja akcija i udela ,
- prodaja osnovnih sredstava i
- praćenje rokova za otuđenje, odnosno prodaju akcija stečenih radi njihove prodaje.

4.6. Rizik izloženosti Banke

Rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i rizik prema licu povezanim sa Bankom je rizik koji nastaje angažovanjem Banke prema jednom ili grupi povezanih lica i prema licu povezanom sa Bankom, iznad limita propisanih Odlukom NBS.

Politika upravljanja rizikom izloženosti Banke prema licu ili grupi povezanih lica i prema licu povezanim sa bankom predstavlja skup svih aktivnosti vezanih za identifikovanje, merenje, kontrolu i praćenje ovog rizika, definisanje jasnih smernica u cilju pronalaženja i sagledavanja oblika povezanosti, utvrđivanje odgovornosti lica zaduženih za prikupljanje dokumentacije relevantne za uočavanje oblika povezanosti, u cilju uskladjivanja sa definisanim limitima i zakonskim propisima.

Upravljanje rizikom izloženosti banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i prema licu povezanim sa bankom sprovodi se u Službi portfolija i kreditnog rizika u okviru Sektora plasmana i upravljanja rizikom tako da:

- izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne pređe 20% kapitala Banke i
- izloženost Banke prema licu povezanom sa bankom ne pređe 5% kapitala Banke.

Služba za upravljanje rizikom sagledava ukupnu izloženost banke prema licu ili grupi povezanih lica kao i ukupnu izloženost prema licima povezanim sa bankom na način propisan Odlukom o upravljanju rizicima i Zakonom o bankama, tako da:

- zbir svih velikih izloženosti banke ne bude veća od 400% kapitala banke,
- ukupna izloženost banke prema licima povezanim sa bankom ne bude veća od 20% bančinog kapitala.

Ukoliko navedene izloženosti dostignu nivo koji je za 10% niži od propisanih limita posmatrano pojedinačno, Služba za upravljanje rizicima obaveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, odnosno Izvršni odbor, u cilju ograničavanja dalje izloženosti.

Služba za upravljanje rizikom tromesečno izveštava Odbor za praćenje i upravljanje rizicima, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom banke o izloženosti banke prema licima povezanim sa bankom i o povezanim licima. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom banke, razmatra Izveštaj i sa predlogom daje na razmatranje Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja banke koji isti dostavljaju na usvajanje Upravnom odboru.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.7. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka identifikuje događaje koji predstavljaju izvore operativnog rizika, pri čemu se izvorima operativnog rizika smatraju sledeće kategorije događaja:

- interne prevare,
- eksterne prevare,
- propusti u odnosima sa zaposlenima i u sistemu bezbednosti na radu,
- problemi u odnosima s klijentima, u plasmanima, proizvodima i u poslovnoj praksi banke,
- štete na fizičkoj imovini Banke,
- prekidi u poslovanju i greške u sistemima Banke i
- izvršenje transakcija, isporuka i upravljanje procesima u Banci.

Linije poslovanja su poslovi po kojima Banka razvrstava sve svoje aktivnosti i po kojima se prate događaji koji predstavljaju izvore operativnog rizika. Linije poslovanja su:

- finansiranje privrede,
- trgovina i prodaja,
- poslovi sa stanovništvom,
- komercijalno bankarstvo,
- plaćanja i obračun,
- agencijske usluge,
- usluge upravljanja imovinom i
- brokerske usluge stanovništvu.

Upravni odbor Banke vrši nadzor nad razvrstavanjem poslovnih aktivnosti Banke, a proces razvrstavanja poslovnih aktivnosti Banke predmet je unutrašnje revizije Banke.

Nakon identifikacije mogućih događaja koji su istovremeno i generatori operativnog rizika, Banka pristupa fazi merenja. Merenje se sprovodi ciklično kroz evidenciju i analizu baze podataka o događajima.

Za potrebe evidencije događaja formira se baza podataka o događajima:

- nastalim po osnovu operativnog rizika koji su doveli do gubitka koji u bruto iznosu prelazi (ili se procenjuje da prelazi) 10.000,00 dinara
- nastalim po osnovu operativnog rizika koji su mogli (a nisu) dovesti do gubitka koji u bruto iznosu prelazi (ili se procenjuje da prelazi) 10.000,00 dinara

Organizacioni delovi su dužni da dnevno izveštavaju (E-mail) Službu upravljanja rizikom, o događajima koji su nastali i koji su evidentirani u bazu podataka, kao i u slučaju da se nije desio nijedan događaj. Za evidentiranje događaja u bazi podataka odgovorni su i nadležni direktori sektora, direktori filijala, šefovi ekspozitura i njihovi zamenici.

Služba za upravljanje rizicima odgovorna je za praćenje svih evidentiranih događaja po osnovu operativnog rizika i izveštavanje nadležnih organa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.7. Operativni rizik (nastavak)

Upravljanje rizikom je proces uravnotežavanja troškova, zaštite protiv rizika nasuprot troškovima izloženosti riziku. Kada su trošak zaštite od rizika i trošak izloženosti riziku skoro jednaki, mere koje preduzima Banka u cilju upravljanja operativnim rizicima su na odgovarajući način uravnotežene i promišljene.

Postoje tri osnovna izbora koje Banka mora da učini u pogledu upravljanja operativnim rizicima:

- prihvatiti rizik - u slučajevima kada je izloženost riziku mala, a Banka zaštićena visokim merama bezbednosti od rizika (apsolutno poštovanje mera Poslovne politike, procedura, zakona, osiguranje, nabavka odgovarajuće opreme itd),
- dodeliti rizik - u nekim slučajevima manji trošak dodeliti rizik trećem licu nego direktna zaštita od njega (ugovori o održavanju, nadzoru),
- izbeći rizik - preventivno delovati tj. uspostaviti u svim organizacionim delovima neophodne bezbednosne mere da incidentni događaj uopšte ne nastane ili takve mere da incidentni događaj postane mnogo manje verovatan (preventivne periodične kontrole i nadzori, stalna ulaganja u zadržavanje opreme, stalna edukacija zaposlenih, pravljenje planova za uvođenje novih tehnoloških rešenja)
- plan za vanredne situacije - u cilju obezbeđenja kontinuiranog rada, u slučaju nastanka ozbiljnih poremećaja u poslovanju Banke prouzrokovanih situacijama koje su van kontrole Banke, sačinjava se plan za vanredne situacije, koji usvaja Upravni odbor Banke. Plan sadrži prioritete zaštite od rizika, isplativost, procedure za incidentne situacije, rezervne lokacije, rezervni hardver na izdvojenoj lokaciji, rezervni IT komunikacioni sistem, mere za redovnu proveru plana i reviziju za unapređenje plana, a sve u cilju obezbeđenja kontinuiranog poslovanja banke u vanrednim situacijama.

Služba upravljanja rizicima je u obavezi da dostavi Izveštaj NBS o gubicima nastalim kao posledica operativnog rizika, kao i o onima koji su mogli (a nisu) nastati, a koji prelaze (ili se procenjuje da prelaze) 1% kapitala Banke, kao i merama koje preduzima radi adekvatnog upravljanja povećanim operativnim rizikom - najkasnije u roku od pet radnih dana od dana nastanka gubitka.

Služba za upravljanje rizicima mesečno i tromesečno izveštava Odbor za praćenje i upravljanje rizicima, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom banke o svim događajima nastalim po osnovu operativnog rizika. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom banke, razmatra Izveštaj i sa predlogom daje na razmatranje Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja banke koji isti dostavlja na usvajanje Upravnom odboru.

4.8. Rizik zemlje

Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kojima je banka izložena (rizik zemlje) jesu rizici od negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla ovog lica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.8. Rizik zemlje (nastavak)

Rizik zemlje obuhvata:

- političko ekonomski rizik zemlje pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji,
- rizik transfera pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po zemlji porekla dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po pojedinim geografskim regionima – utvrđuje ih i na regionalnoj osnovi.

Prvi korak u određivanju limita izloženosti prema zemljama porekla dužnika je odrediti koliko novca će biti na raspolaganju za pokriće gubitaka.

Potrebno je odlučiti koliko kapitala će biti rezervisano po svakoj kategoriji rizika, počevši od kategorije „A“ (najmanji procenjeni rizik), preko kategorije „B“, do „E“ (kategorija sa najvećim rizikom).

Izbor agencija koje vrše rangiranje rizika država porekla od koje (ih) će se redovno preuzimati liste kategorizacija zemalja sa aspekta rizika zemlje. Banka se opredelila za Euromoney, Moody's i ICERC.

Za zemlje sa najmanjim procenjenim rizikom banka može alocirati veći proporcionalni deo kapitala imajući u vidu malu izloženost riziku zemlje porekla dužnika.

Kategorizacija rizika (Euromoney):

- A – Najmanji rizik, zemlja pouzdana u odnosu na izmirivanje svojih obaveza,
- B – Veoma dobar kvalitet – veoma pouzdana,
- C1 – zavisna od ekonomskih uslova-još uvek dobar kvalitet,
- C2 – neophodan je oprez - sposobna da izvršava svoje finansijske obaveze,
- D1 – ranjiva na promene ekonomskih uslova – trenutna sposobnost da izvršava svoje finansijske obaveze,
- D2 – trenutno veoma osetljiva na neizvršavanje finansijskih obaveza-zavisna od povoljnih ekonomskih uslova i
- E – visok rizik- visoko osetljiva na neizvršavanje finansijskih obaveza.

Inicijalni limit izloženosti po zemljama porekla dužnika predstavlja samo generalno prihvatljiv limit. Baziran je na informacijama koje su dostupne svima i nije prilagođen specifičnim karakteristikama banke.

Sve limite izloženosti po zemljama porekla razmatra i usvaja Upravni odbor banke.

Individualni limiti izloženosti prema zemljama porekla dužnika se formalno razmatraju najmanje dva puta godišnje i ad hoc ukoliko dođe do značajne promene odnosno razvoja kompanije (dokapitalizacija, povećanje kapitala po drugim osnovama).

Limiti izloženosti po zemljama porekla dužnika se redovno kontrolišu na različite načine imajući u vidu potrebu stalne pripravnosti na nepredviđene događaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.8. Rizik zemlje (nastavak)**

Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po zemlji dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po pojedinim geografskim regionima - utvrđuje ih po regionalnoj osnovi.

4.9. Upravljanje adekvatnošću kapitala

Uspostavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala koji se zasniva na utvrđenim ciljevima i principima upravljanja rizicima, kao i na identifikovanju, merenju, proceni i praćenju rizika kojima je banka izložena u svom poslovanju, a radi procene kapitala potrebnog za pokriće rizika.

U cilju blagovremenog ublažavanja uticaja rizika koji mogu proizvesti negativne efekte na finansijski rezultat i kapital Banke utvrđen je limit pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke od 13.5% ispod koga pokazatelj adekvatnosti ne bi trebalo da bude, te dogovorena visina ostalih parametara rizika koji utiču na kapital Banke, kako bi Banka uskladila svoje poslovanje sa parametrima propisanim Zakonom o bankama, odlukama i uputstvima NBS.

Na pokazatelj adekvatnosti kapitala, koji predstavlja odnos kapitala i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva u vezi sa deviznim rizikom koji je pomnožen recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnih zahteva sa ostalim tržišnim rizicima, utiču visina:

- kapitala koja je uslovljena finansijskim rezultatom poslovanja,
- rizične bilansne aktive i vanbilansnih stavki,
- ukupne neto otvorene devizne pozicije i
- vrednosti stavki u knjizi trgovanja.

U cilju održavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala na nivou utvrđenog limita od strane Izvršnog odbora, Sektor finansija i računovodstva utvrđuje tromesečno nivo kapitala Banke.

U obračun kapitala uključuju se, kako ostvareni finansijski rezultat na kraju meseca za koji se obračunava kapital, tako i knjigovodstvene vrednosti ostalih stavki, izuzev iznosa posebnih rezervi za procenjene gubitke koji nedostaje, a koji dostavlja Sektor plasmana.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik obuhvata utvrđivanje rizične bilansne aktive i rizičnih vanbilansnih stavki čiji obračun je zasnovan na klasifikaciji bilansnih i vanbilansnih stavki koje se nalaze u bankarskoj knjizi.

Kapitalni zahtev za devizni rizik utvrđuje i dostavlja Sektor sredstava.

U skladu sa tačkom 17 Odluke o adekvatnosti kapitala i utvrđenim ciljevima i principima upravljanja rizicima, vrednosti stavki u knjizi trgovanja i njihovo učešće u ukupnim poslovima Banke, treba održavati u dogovorenim okvirima, tako da Banka ne bude u obavezi obračunavanja i obezbeđenja pokrića kapitalnih zahteva za cenovni rizik po osnovu HOV (dužničkih i vlasničkih), o čemu se stara Sektor investicionog bankarstva.

Banka je dužna da, u skladu sa zakonskim propisima i podzakonskim aktima, obezbedi pretpostavke za uspešno poslovanje Banke u uslovima prihvatljivih parametara za rizike, kako bi se ostvarili zadati poslovni ciljevi, odnosno pozitivan finansijski rezultat i očuvanje kapitala Banke i eliminisala mogućnost sankcija regulatornog tela zbog neidentifikovanja ostalih tržišnih rizika i neispunjenja kapitalnih zahteva za ostale tržišne rizike u skladu sa Odlukom NBS i internim Procedurama i Uputstvima Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.9. Upravljanje adekvatnošću kapitala (nastavak)

Sektor finansija i računovodstva – Odeljenje plana, analiza i izveštavanja tromesečno utvrđuje pokazatelj adekvatnosti kapitala i sa posebnim osvrtom na eventualo nastale poremećaje o istom izveštava Sektor plasmana i upravljanja rizicima koji pravi informaciju Odboru za praćenje i upravljanje rizicima.

Izveštaji o rizicima izrađuju se u operativnim službama u utvrđenim rokovima i dostavljaju se Sektoru plasmana i upravljanja rizicima, koji objedinjeni izveštaj o rizicima dostavljaju Odboru za praćenje i upravljanje rizicima na razmatranje. Izveštaj Odbora za praćenje i upravljanje rizicima sa predlozima se dostavljaju Odboru za upravljanje aktivom i pasivom koji donosi odgovarajuće odluke.

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

a) Prihodi od kamata

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2008.	2007.
Narodna banka Srbije:		
- Repo poslovi	176,078	92,630
- Obavezna rezerva	8,975	7,117
- Depoziti	2,417	3,772
Banke i druge finansijske organizacije	32,450	43,701
Preduzeća	354,981	273,315
Javni sektor	191	472
Stanovništvo	128,407	115,817
Ostali komitenti	1,237	568
Hartije od vrednosti	13,440	11,646
	<u>718,176</u>	<u>549,038</u>

b) Rashodi kamata

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2008.	2007.
Narodna banka Srbije	389	194
Banke i druge finansijske organizacije	142,885	38,011
Preduzeća	50,928	49,584
Javni sektor	30,697	27,506
Stanovništvo	95,018	62,654
Drugi komitenti	15,566	30,807
	<u>335,483</u>	<u>208,756</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

a) Prihodi od naknada i provizija

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2008.	2007.
Naknade za usluge platnog prometa od:		
- Banaka	3,880	4,983
- Privrede	146,998	123,211
- Stanovništva	13,794	16,968
Gotovinski platni promet	9,649	7,940
Naknade za obradu kreditnog zahteva	31,673	19,264
Naknade po menjačkim poslovima	37,730	26,683
Naknade za korišćenje sefova	1,316	999
Naknade za isplatu na bankomatima	6,337	1,298
Naknade i provizije za ostale bankarske usluge	74,010	80,562
Prihodi od naknada po osnovu platnih kartica	23,801	22,223
Naknade po brokersko dilerskim poslovima	6,378	8,824
Ostale naknade i provizije	13,035	15,914
Provizije po osnovu izdatih garancija, avali i akreditivi	25,183	29,366
	<u>393,784</u>	<u>358,235</u>

b) Rashodi od naknada i provizija

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2008.	2007.
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	15,123	15,391
Naknade po poslovima sa platnim karticama	38,219	23,722
Ostale naknade i provizije	7,195	11,712
	<u>60,537</u>	<u>50,825</u>

7. NETO (RASHODI)/PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2008.	2007.
Pozitivne kursne razlike:		
- Nerealizovane kursne razlike	2,309,712	1,524,022
- Realizovane kursne razlike	56,257	56,004
	<u>2,365,969</u>	<u>1,580,026</u>
Negativne kursne razlike:		
- Nerealizovane kursne razlike	(2,389,016)	(1,531,392)
- Realizovane kursne razlike	(5,913)	(4,018)
	<u>(2,394,929)</u>	<u>(1,535,410)</u>
	<u>(28,960)</u>	<u>44,616</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

8. NETO RASHODI INDIREKTNIH OTPISA PLASMANA I REZERVISANJA

a) Knjiženja u korist/(na teret) rezultata

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2008.	2007.
Prihodi od ukidanja ispravki vrednosti po osnovu bilansnih pozicija (napomena 8b)	885,756	108,160
Prihodi od ukidanja rezervisanja po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 26b)	102,724	21,773
Prihodi od ukidanja rezervisanja po osnovu rezervisanja za otpremnine (napomena 27b)	1,904	-
Prihodi od naplaćene suspendovane kamate	491	-
Rashodi indirektnih otpisa plasmana:		
- po osnovu datih kredita i depozita	(757,970)	(94,352)
- po osnovu kamata i naknada	(27,094)	(7,698)
- po osnovu hartija od vrednosti i učešća u kapitalu	(9,812)	(10,957)
- po osnovu ostalih plasmana i ostale aktive	(263,437)	(50,056)
- za vanbilansne pozicije (napomena 26b)	(120,826)	(19,975)
Rashodi rezervisanja za otpremnine zaposlenih (napomena 26b)	-	(5,443)
	<u>(188,264)</u>	<u>(58,548)</u>

b) Promene na računima ispravke vrednosti potraživanja

	2008. godina				
	Dati krediti i depoziti	Kamate i naknade	HOV i učešća u kapitalu	Ostali plasmani i ostala aktiva	Ukupno
Stanje na početku godine	482,353	17,897	63,090	210,171	773,511
Ispravke u toku godine (napomena 8a)	757,970	27,094	9,812	263,437	1,058,313
Kursne razlike	17,474	562	(1)	36,062	54,097
Prihodi od ukidanja rezervisanja (napomena 8a)	(605,701)	(20,097)	(18,601)	(241,357)	(885,756)
Otpis	(226)	-	-	(522)	(748)
Stanje na kraju godine	<u>651,870</u>	<u>25,456</u>	<u>54,300</u>	<u>267,791</u>	<u>999,417</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

8. NETO RASHODI INDIREKTNIH OTPISA PLASMANA I REZERVISANJA (nastavak)

c) Posebna rezerva za procenjene gubitke

Na osnovu kategorizacije plasmana utvrđene saglasno propisima Narodne banke Srbije na dan 31. decembra 2008. godine procenjena je posebna rezerva za procenjene gubitke po osnovu ukupne izloženosti Banke kreditnom riziku:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Obračunata posebna rezerva za procenjene gubitke u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije po osnovu:		
- bilansnih plasmana	1,233,260	1,004,555
- vanbilansnih stavki	63,747	92,436
	<u>1,297,007</u>	<u>1,096,991</u>
Ispravke vrednosti i rezervisanja obračunata u skladu sa internom metodologijom (MRS 39):		
- ispravka vrednosti bilansne aktive	(999,417)	(773,511)
- rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	(41,681)	(23,579)
	<u>(1,041,098)</u>	<u>(797,090)</u>
Više obračunato rezervisanje po bilansnim i vanbilansnim stavkama u skladu sa internom metodologijom u odnosu na odluku NBS	1,651	22,419
Rezerve iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	257,560	322,320
Rezerve iz dobiti formirane u toku prethodnih godina	<u>(11,878)</u>	<u>(11,878)</u>
Iznos nedostajuće posebne rezerve za procenjene gubitke	<u>245,682</u>	<u>310,442</u>

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, razlika iznosa posebne rezerve za potencijalne gubitke obračunate u skladu sa navedenom odlukom i iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama koja su obračunata u skladu sa interno usvojenom metodologijom, evidentira se na posebnom računu u okviru rezervi iz dobiti za potencijalne gubitke.

Iznos nedostajuće posebne rezerve za procenjene gubitke Banka će izdvojiti na teret akumulirane dobiti budućih perioda, nakon odluke Skupštine Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

9. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2008.	2007.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	356,381	346,033
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	144,125	139,603
Ostali lični troškovi	103,861	6,348
	<u>604,367</u>	<u>491,984</u>

Ostali lični rashodi uključuju otpremnine u iznosu od 94,511 hiljada dinara za 118 radnika koji su po osnovu programa za rešavanje tehnološkog viška radnika napustili Banku. Isplata otpremnina je izvršena u skladu sa Kolektivnim ugovorom.

10. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2008.	2007.
Troškovi materijala	51,027	47,692
Troškovi PTT usluga	29,926	29,358
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	18,992	20,372
Troškovi zakupnina	62,943	46,029
Troškovi reklame i propagande	8,417	10,258
Troškovi intelektualnih usluga	22,601	19,330
Troškovi premija osiguranja	12,540	11,170
Usluge čuvanja imovine	16,936	10,461
Troškovi naknada zaposlenima	13,345	12,184
Troškovi reprezentacije	5,345	6,209
Indirektni porezi i doprinosi	104,961	101,367
Otpis nenaplativih potraživanja	-	2,948
Troškovi donacija i sponzorstva	13,727	9,120
Troškovi angažovanja posrednika	15,344	8,552
Ostali troškovi	24,047	15,155
	<u>400,151</u>	<u>350,205</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

11. NETO (RASHODI)/PRIHODI OD PROMENE VREDNOSTI IMOVINE I OBAVEZA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2008.	2007.
Prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza:		
- plasmani sa deviznom klauzulom	304,622	141,206
- plasmani - opcija promene indeksa rasta cena na malo	30,113	37,250
- hartije od vrednosti	23,092	52,011
- ostala potraživanja	4,643	2,744
- obaveze	8,746	2,679
	<u>371,216</u>	<u>235,890</u>
Rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza:		
- plasmani sa deviznom klauzulom	(207,057)	(121,333)
- hartije od vrednosti	(214,272)	(81,921)
- ostala potraživanja	(2,436)	(2,604)
- obaveze	(31,474)	(2,871)
	<u>(455,239)</u>	<u>(208,729)</u>
	<u>(84,023)</u>	<u>27,161</u>

12. POREZ NA DOBITAK

a) Komponente poreza na dobitak

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2008.	2007.
Tekući porez	(369)	-
Odloženi porez	4,251	11,780
	<u>3,882</u>	<u>11,780</u>

b) Usaglašavanje poreza na dobitak i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2008.	2007.
Gubitak pre oporezivanja	<u>(619,806)</u>	<u>(206,502)</u>
Porez na dobitak obračunat po stopi od 10%	(62,720)	(22,216)
Poreski efekat kapitalnih dobitaka	739	1,566
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	1,490	3,100
Poresko umanjeње po osnovu zapošljavanja novih radnika na neodređeno vreme	-	(1,566)
Poresko umanjeње po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	(369)	-
Nepriznati poreski gubici	60,659	18,632
Ostalo	4,083	12,264
	<u>3,882</u>	<u>11,780</u>
<i>Efektivna poreska stopa</i>	<u>(0.63%)</u>	<u>(5.70%)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

12. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

c) Komponente odloženih poreskih sredstava i obaveza

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Odložena poreska sredstva po osnovu poreskih kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	17,654	13,188
Odložene poreske obaveze po osnovu razlike u troškovima amortizacije za poreske i računovodstvene svrhe	(48,201)	(35,962)
	<u>(30,547)</u>	<u>(22,774)</u>

d) Promene na odloženim poreskim sredstvima/(obavezama)

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2008.	2007.
Odložena poreska sredstva		
Stanje na početku godine	13,188	1,052
Povećanje po osnovu priznatih poreskih kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	4,466	13,188
Ukidanje po osnovu nepriznavanja odloženih poreskih sredstava po osnovu rezervisanja za otpremnine	-	(1,052)
Stanje na kraju godine	<u>17,654</u>	<u>13,188</u>
Odložene poreske obaveze		
Stanje na početku godine	(35,962)	(4,478)
Povećanje po osnovu efekata razlike u troškovima amortizacije za poreske i računovodstvene svrhe	(215)	(356)
Povećanje po osnovu efekata procene	(12,024)	(31,128)
	<u>(48,201)</u>	<u>(35,962)</u>

e) Neiskorišćeni poreski gubici

Ukupna poreska sredstva

		U hiljadama dinara
Godina nastanka	Godina isteka	Poreski gubici
2003	2013	53,970
2004	2014	201,155
2005	2015	86,140
2006	2016	-
2007	2017	186,325
2008	2018	606,594
		<u>1,134,184</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

12. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

e) Neiskorišćeni poreski gubici (nastavak)

Na osnovu člana 32 Zakona o porezu na dobit preduzeća, gubici ostvareni iz poslovnih, finansijskih i neposlovnih transakcija, utvrđeni u poreskom bilansu izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti utvrđeni u skladu sa ovim Zakonom, mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Usled neizvesnosti po pitanju ostvarivanja dovoljnog dobitka naspram kog bi se mogli iskoristiti poreski gubici, Banka u toku 2008. godine nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu poreskog gubitka ostvarenog u tekućoj godini.

13. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Gotovina u blagajni:		
- u dinarima	224,277	208,603
- u stranoj valuti	180,376	202,462
Žiro račun	795,657	219,438
Zlato i ostali plemeniti metali	2	2
Računi u stranoj valuti kod:		
- Narodne banke Srbije	3,590	3,211
- domaćih banaka	7,791	9,345
- inostranih banaka	146,519	196,001
Čekovi u stranoj valuti poslani na naplatu	2,922	8,000
	1,361,134	847,062
Minus: Ispravka vrednosti	(25)	-
	1,361,109	847,062

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije, Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po stopi od 10% na dinarske depozite (5%, na oročene dinarske uloge preko 30 dana), na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih sredstava u toku jednog kalendarskog meseca na svoj žiro račun kod Narodne banke Srbije, 45% na dinarske depozite koji su indeksirani deviznom klauzulom, po stopi od 45% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze u dinarima po osnovu depozita i kredita primljenih iz inostranstva i to do nivoa te osnovice iz septembra 2008. godine, po stopi od 0% na pozitivnu razliku između dela dinarske osnovice koju čine obaveze u dinarima po osnovu depozita i kredita primljenih iz inostranstva iz prethodnog kalendarskog meseca i tog dela osnovice iz septembra 2008. godine.

Prosečna kamatna stopa na iznos izdvojene dinarske rezerve u toku 2008. godine iznosila je 2.50% na godišnjem nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

14. OPOZIVI DEPOZITI I KREDITI

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Obavezna rezerva u stranoj valuti	798,748	841,795
Hartije od vrednosti stečene u repo transakcijama sa centralnom bankom	450,000	1,400,000
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod centralne banke	50,000	250,000
Opozivi plasmani bankama u stranoj valuti	7,672	6,796
	<u>1,306,420</u>	<u>2,498,591</u>
Minus: Ispravka vrednosti	(20)	-
	<u>1,306,400</u>	<u>2,498,591</u>

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik RS", broj: 116/2006, 3/2007, 31/2007, 93/2007, 35/2008, 94/2008, 100/2008, 107/2008, 110/2008 i 112/2008) koja propisuje da banke obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od 45% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih sredstava u toku prethodnog kalendarskog meseca.

Narodna banka Srbije je propisala da banke izuzetno od gore navedenog obračunavaju deviznu obaveznu rezervu:

- po stopi od 40% - na deo devizne osnovice koju čine obaveze po osnovu devizne štednje položene kod banaka;
- po stopi od 20% - na deo devizne osnovice koju čine subordinirane obaveze, do nivoa tog dela devizne osnovice iz septembra 2008. godine;
- po stopi od 100% - na deo devizne osnovice koju čine devizna sredstva koja davaoci lizinga drže na posebnom računu otvorenom kod banke;
- po stopi od 0% - na pozitivnu razliku između dela devizne osnovice koju čine obaveze u devizama po osnovu depozita i kredita primljenih iz inostranstva iz prethodnog kalendarskog meseca i tog dela devizne osnovice iz septembra 2008. godine, s tim da se na deo devizne osnovice koju čine obaveze u devizama po osnovu depozita i kredita primljenih iz inostranstva do nivoa tog dela devizne osnovice – devizna obavezna rezerva obračunava po stopi od 45%;
- po stopi od 0% - na pozitivnu razliku između dela devizne osnovice koju čine subordinirane obaveze iz prethodnog kalendarskog meseca i tog dela devizne osnovice iz septembra 2008. godine.

Na dan 31. decembra 2008. godine hartije od vrednosti stečene u repo transakcijama sa centralnom bankom u iznosu od 450,000 hiljada dinara (31. decembra 2007. godine: 1,400,000 hiljada dinara) se odnose na blagajničke zapise centralne banke, sa rokom reotkupa do 14 dana, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 10% do 17.75%. Ove transakcije su regulisane Ugovorom Centralne banke o prodaji hartija od vrednosti sa obavezom rekupovine tih hartija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

15. POTRAŽIVANJA ZA KAMATU I NAKNADU

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Potraživanja za kamatu:		
- u dinarima	54,561	32,589
- u stranoj valuti	4,519	2,613
	<u>59,080</u>	<u>35,202</u>
Potraživanja za naknadu:		
- u dinarima	9,577	9,584
- u stranoj valuti	220	57
	<u>9,797</u>	<u>9,641</u>
Potraživanja po osnovu prodaje materijalnih vrednosti primljenih po osnovu naplate potraživanja	1,722	-
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(25,456)</u>	<u>(17,897)</u>
	<u>45,143</u>	<u>26,946</u>

16. DATI KREDITI I DEPOZITI

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Kratkoročni krediti i depoziti dati bankama:		
- u dinarima	60,267	160,267
- u stranoj valuti	5,550	6,079
	<u>65,817</u>	<u>166,346</u>
Kratkoročni krediti dati stanovništvu		
- u dinarima	210,470	173,944
Kratkoročni krediti dati preduzećima:		
- u dinarima	1,603,342	876,297
- u stranoj valuti	506,005	290,716
	<u>2,109,347</u>	<u>1,167,013</u>
Dugoročni krediti dati stanovništvu		
- u dinarima	322,877	302,364
Dugoročni krediti dati preduzećima:		
- u dinarima	769,396	421,533
- u stranoj valuti	252,609	313,185
	<u>1,022,005</u>	<u>734,718</u>
Dati krediti i depoziti, bruto	<u>3,730,516</u>	<u>2,544,385</u>
Minus: Ispravka vrednosti (napomena 8b)	<u>(651,870)</u>	<u>(482,353)</u>
	<u>3,078,646</u>	<u>2,062,032</u>

Kratkoročni krediti u dinarima i stranoj valuti su odobreni pravnim licima i preduzetnicima na period od 3 meseca do jedne godine, uz nominalne kamatne stope za dinarske plasmane na godišnjem nivou u rasponu od 5% do 33.74% (efektivne kamatne stope od 6.21% do 33.77%), odnosno za plasmane u stranoj valuti na godišnjem nivou od 9% do 12% (efektivne kamatne stope od 10.87% do 16.12%).

Kratkoročni krediti do 3 meseca (kreditni za likvidnost) odobreni su uz nominalne kamatne stope od 19.22% do 28.44% (efektivne kamatne stope od 23.16% do 41.67%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

16. DATI KREDITI I DEPOZITI (nastavak)

Kratkoročni krediti odobravani su stanovništvu na period od 6 meseci do 1 godine, uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 5% do 30.98% (efektivne kamatne stope od 10.22% do 30.99%).

Dugoročni krediti u dinarima su odobravani pravnim licima i preduzetnicima, uz godišnju nominalnu kamatnu stopu u rasponu od 5.5% do 16.5% godišnje (efektivna kamatna stopa od 5.5% do 25.26%), a devizni od 9% do 12% godišnje (efektivne kamatne stope od 10.87% do 14.22%).

Kratkoročni krediti bankama su odobravani na period jednog do tri dana uz kamatnu stopu od 9.2% do 19.30% na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti u dinarima odobravani su stanovništvu na period od 24 - 60 meseci uz kamatnu stopu na godišnjem nivou od 5% - 30.98% (efektivne kamatne stope od 8.35% do 30.99%).

Koncentracija kredita

Koncentracija ukupno plasiranih kratkoročnih i dugoročnih kredita komitentima od strane Banke, prikazanih u neto iznosu je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	2008.	2007.
Trgovina	846,603	404,438
Stanovništvo	470,837	423,984
Državna administracija i druge javne usluge	11,486	7,369
Poljoprivreda, lov, ribolov i šumarstvo	144,397	20,650
Građevinarstvo	143,986	179,121
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	139,692	132,717
Banke	5,536	106,079
Rudarstvo ,energetika i prerađivačka industrija	944,991	604,880
Ostalo	371,118	182,794
	<u>3,078,646</u>	<u>2,062,032</u>

17. HARTIJE OD VREDNOSTI (bez sopstvenih akcija)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
U stranoj valuti:		
- Obveznice Republike Srbije po osnovu stare devizne štednje	<u>52,911</u>	<u>87,626</u>
U dinarima:		
- Hartije od vrednosti kojima se trguje	63,869	202,905
- Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	10,256	-
- Eskontovane menice u dinarima	<u>104,474</u>	<u>36,037</u>
	178,599	238,942
Ostale hartije od vrednosti kojima se trguje – dospele	<u>-</u>	<u>11,897</u>
	231,510	338,465
<i>Minus: Ispravka vrednosti (napomena 8b)</i>	<u>(3,125)</u>	<u>(11,897)</u>
	<u>228,385</u>	<u>326,568</u>

Na dan 31. decembra 2008. godine, potraživanja po osnovu eskonta menica u iznosu od 104,474 hiljade dinara (2007 godine: 36,037 hiljada dinara) predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do četiri meseca uz eskontnu stopu od 23.37% do 29.20% na godišnjem nivou (efektivne kamatne stope od 25.33% do 31.27%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

18. UDELI (UČEŠĆA)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Učešća u kapitalu:		
- Banaka	4,250	13,697
- Preduzeća	48,345	80,314
- Drugih komitenata	-	2,446
	<u>52,595</u>	<u>96,457</u>
Minus: Ispravka vrednosti (napomena 8b)	<u>(51,175)</u>	<u>(51,193)</u>
	<u>1,420</u>	<u>45,264</u>

19. OSTALI PLASMANI

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Kratkoročni plasmani bankama:		
- u dinarima	111	111
- u stranoj valuti	555,384	738,239
Dugoročni plasmani bankama u dinarima	15,092	14,388
Dospeli ostali kratkoročni i dugoročni plasmani bankama u stranoj valuti	111,363	95,869
Ostali plasmani NBS	9,540	-
Kratkoročni plasmani stanovništvu u dinarima-DINA kartice	81,085	107,464
Dugoročni ostali plasmani komitentima u dinarima -DINA kartice	78,903	51,842
Ostali plasmani u stranoj valuti	15,505	14,896
Ostali plasmani u dinarima	7,980	-
Potraživanja u dinarima za izvršena plaćanja po avalima i garancijama	<u>92,669</u>	<u>99,015</u>
	<u>967,632</u>	<u>1,121,824</u>
Minus: Ispravka vrednosti (napomena 8b)	<u>(199,299)</u>	<u>(168,373)</u>
	<u>768,333</u>	<u>953,451</u>

Kratkoročni plasmani bankama u stranoj valuti su odobravani domaćim bankama na period jednog do sedam dana uz godišnju kamatnu stopu od 3.0% do 9.20%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

20. NEMATERIJALNA ULAGANJA, OSNOVNA SREDSTVA I INVESTICIONE NEKRETNINE

	2008.					
	U hiljadama dinara					
	Zemljište i građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Investicione nekretnine	Osnovna sredstva u pripremi i avansi	Ukupno	Nematerijalna ulaganja
Nabavna vrednost						
Stanje na početku godine	1,113,429	212,402	443	16,674	1,342,948	49,266
Povećanja	620	21,363	-	-	21,983	1,271
Prenosi/zatvaranje avansa	-	9,512	-	(9,512)	-	508
Otuđenja i rashodovanja	-	(18,446)	-	-	(18,446)	-
Prodaja	(945)	(827)	(443)	-	(2,215)	-
Efekti procene	182,629	-	-	-	182,629	-
Ostalo	-	50	-	-	50	-
Stanje na kraju godine	1,295,733	224,054	-	7,162	1,526,949	51,045
Ispravka vrednosti						
Stanje na početku godine	351,280	133,654	6	-	484,940	36,239
Amortizacija	14,451	27,443	6	-	41,900	6,438
Otuđenja i rashodovanja	-	(18,446)	-	-	(18,446)	-
Prodaja	(471)	(806)	(12)	-	(1,289)	-
Efekti procene	62,383	-	-	-	62,383	-
Stanje na kraju godine	427,643	141,845	-	-	569,488	42,677
Neotpisana vrednost na dan:						
- 31. decembra 2008. godine	868,090	82,209	-	7,162	957,461	8,368
- 31. decembra 2007. godine	762,149	78,748	437	16,674	858,008	13,027

Na dan 31. decembra 2008. godine za građevinske objekte sadašnje vrednosti u iznosu od 184,561 dinara Banka poseduje odgovarajuću kupoprodajnu dokumentaciju, odnosno dokumentaciju o pravnom osnovu sticanja, ali ne i vlasničke listove. Navedeni objekti nisu uknjiženi kao vlasništvo Banke, obzirom da na teritoriji gde se objekti nalaze nisu uspostavljene katastarske evidencije nepokretnosti. Rukovodstvo Banke je preduzelo sve neophodne mere radi pribavljanja vlasničkih listova.

Na dan 31. decembra 2008. godine, Banka nema hipoteke ili druga opterećenja na imovini.

21. OSTALA SREDSTVA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja	44,491	104,055
Potraživanja od zaposlenih	24,053	34,342
Unapred plaćeni troškovi	3,446	3,011
Razgraničena obračunata kamata	9,015	48,843
Potraživanja po osnovu platnih kartica	4,163	1,450
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	4,468	3,780
Potraživanja po osnovu plaćenih obaveza	8,399	6,682
Razgraničena potraživanja od promene vrednosti kredita-revalorizacija stopom rasta cena na malo	5,525	-
Ostala potraživanja	29,429	22,931
Zalihe	5,646	5,760
	<u>138,635</u>	<u>230,854</u>
Minus: Ispravka vrednosti	(72,206)	(45,430)
	<u>66,429</u>	<u>185,424</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

21. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Tokom 2007. godine, Banka je primila sredstva za naplatu potraživanja u iznosu od 64,443 hiljade dinara. Tokom 2008. godine, nije bilo novih preuzimanja, već samo prodaje ranije stečenih materijalnih vrednosti. Imajući u vidu odstupanja tržišnih vrednosti po kojima su ove nepokretnosti prodane ili postoji mogućnost njihove prodaje, fer vrednost ovih sredstava na dan 31. decembra 2007. godine i 2008. godine iznosi 95,458 hiljada dinara, odnosno 36,665 hiljada dinara.

22. TRANSAKCIONI DEPOZITI

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Transakcioni depoziti stanovništva:		
- u dinarima	174,454	186,702
- u stranoj valuti	46,549	13,563
Transakcioni depoziti drugih preduzeća:		
- u dinarima	978,826	1,108,213
- u stranoj valuti	229,799	304,665
Transakcioni depoziti bankarskog sektora:		
- u dinarima	88	128,870
- u stranoj valuti	183	7,463
Transakcioni depoziti ostalih komitenata:		
- u dinarima	117,493	163,123
- u stranoj valuti	-	1,512
	<u>1,547,392</u>	<u>1,914,111</u>

Transakcioni depoziti su uglavnom nekamatonosni, osim po aranžmanima gde se kamata kretala u rasponu od 2.4% do 13.5% na godišnjem nivou.

23. OSTALI DEPOZITI

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	316,715	338,146
- u stranoj valuti	707,115	771,962
Kratkoročno oročeni depoziti:		
- u dinarima	1,578,361	1,570,251
- u stranoj valuti	2,074,564	1,213,731
Dugoročno oročeni depoziti:		
- u dinarima	71,669	99,139
- u stranoj valuti	25,416	31,119
	<u>4,773,840</u>	<u>4,024,348</u>

Depoziti po viđenju u dinarima, najvećim delom, predstavljaju stanja namenskih računa preduzeća, državnih i drugih organizacija. Ovi depoziti su nekamatonosni, osim dinarskih sredstava Konsolidovanog računa trezora lokalne samouprave, a kamata se kretala od 0% do 16.05% na godišnjem nivou.

Depoziti po viđenju preduzeća i državnih organizacija u stranoj valuti su nekamatonosni, a kratkoročno oročeni depoziti u stranoj valuti deponovani su po kamatnoj stopi od 2.5% do 6.95% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

23. OSTALI DEPOZITI (nastavak)

Dinarski štedni računi su deponovani uz godišnju kamatnu stopu od 3.71% do 15.62%. Devizni štedni računi su deponovani uz godišnju kamatnu stopu od 1.80% do 8.50%.

Nekamatnosne depozite stanovništva čine depoziti za kupovinu i prodaju obveznica i akcija, depoziti za odobravanje kredita i kreditnih kartica, kao i računi za prihvatanje isplata inopenzija.

Kratkoročni depoziti preduzeća u dinarima su deponovani u rasponu od 6% do 16.50%, na godišnjem nivou, u zavisnosti od datuma dospeća.

Kratkoročno oročeni dinarski depoziti banaka oročavani su na period od jedan do tri meseca po kamatnoj stopi koja se kretala na godišnjem nivou od 8% do 16.75%. Kratkoročno oročeni devizni depoziti banaka oročavani su na period od jednog do tri meseca po kamatnoj stopi koja se kretala na godišnjem nivou od 2.5% do 4.5%.

Nekamatnosne depozite privrede čine depoziti za kupovinu i prodaju obveznica, akcija i depoziti za odobravanje kredita.

Dugoročni depoziti Banke su uglavnom nekamatnosni izuzev oročenog namenskog depozita iz 2006. godine u izosu od 2,052 hiljade dinara na tri godine sa kamatnom stopom od 1% na godišnjem nivou, koji je vraćen o roku dospeća početkom 2009. godine.

Obaveze prema klijentima (transakcioni i ostali depoziti) imaju sledeću strukturu:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Banke	2,021,574	987,042
Preduzeća	1,253,075	1,967,531
Preduzetnici	157,368	52,272
Javni sektor	242,697	338,596
Strana lica	9,465	43,413
Stanovništvo	2,459,895	2,227,579
Ostali klijenti	177,158	322,026
	6,321,232	5,938,459

24. PRIMLJENI KREDITI

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Kratkoročni krediti od banaka u dinarima	118,135	-
Dugoročni krediti u dinarima:		
- NBS	3,886	4,858
- Republika Srbija	184	184
Ostale finansijske obaveze	288	3,390
	122,493	8,432

Kratkoročni krediti od banaka u dinarima se odnose na kredit domaće banke, primljen na period od godinu dana, uz kamatnu stopu u visini tromesečni EURIBOR-a, uvećanu za 3.90% na godišnjem nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

25. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Obaveze prema dobavljačima	21,027	24,822
Obaveze prema drugim komitentima za primljene uplate stanovništva	8,693	7,957
Primljeni avansi	3,271	2,914
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu:		
- u dinarima	4,824	3,803
- u stranoj valuti	28,889	10,171
Razgraničene naknade po osnovu odobravanja kredita	16,262	17,848
Ostale obaveze	19,857	14,303
	<u>102,823</u>	<u>81,818</u>

26. REZERVISANJA

a) Struktura rezervisanja

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni	41,681	23,579
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima	5,020	5,020
Rezervisanja za beneficije zaposlenih	8,633	13,316
	<u>55,334</u>	<u>41,915</u>

b) Promene na rezervisanjima

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
<i>Rezervisanja za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama</i>		
Stanje na početku godine	23,579	25,377
Izdvajanja u toku godine (napomena 8a)	120,826	19,975
Ukidanje rezervisanja u korist prihoda (napomena 8a)	(102,724)	(21,773)
Stanje na kraju godine	<u>41,681</u>	<u>23,579</u>
<i>Rezervisanja za otpremnine</i>		
Stanje na početku godine	13,316	10,517
Izdvajanja u toku godine (napomena 8a)	-	5,443
Ukidanje rezervisanje u korist prihoda	(1,904)	-
Isplate	(2,779)	(2,644)
Stanje na kraju godine	<u>8,633</u>	<u>13,316</u>
<i>Rezervisanja za za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima</i>		
Stanje na početku godine	5,020	5,020
Stanje na kraju godine	<u>5,020</u>	<u>5,020</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

26. REZERVISANJA (nastavak)**b) Promene na rezervisanjima (nastavak)**

Na dan 31. decembra 2008. godine, po proceni Banke, ukupna vrednost sporova koji se vode protiv Banke iznosi 6,520 hiljada dinara. Rukovodstvo Banke je izdvojilo rezervisanje za potencijalne gubitke po sudskim sporovima u iznosu od 5,020 hiljada dinara. Navedeni iznos ne uključuje eventualne zatezne kamate koje mogu biti utvrđene po okončanju sudskih sporova. Rukovodstvo Banke ne očekuje gubitke u narednom periodu po osnovu ostalih sudskih sporova koji se vode protiv Banke.

27. KAPITAL

Akcijski kapital Banke formiran je incijalnim ulozima i narednim emisijama običnih akcija. Na dan 31. decembra 2008. godine akcijski kapital Banke se sastoji od 142,655 komada običnih akcija nominalne vrednosti od 10 hiljada dinara po akciji.

Imaoci običnih akcija odgovaraju obaveze i snose rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspolažu. Akcije se mogu prenositi na druga lica u skladu sa odredbama Ugovora o osnivanju. Vlasnici običnih akcija imaju pravo na dividendu.

Adekvatnost kapitala i pokazatelji poslovanja propisani Zakonom o bankama

Banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12% ustanovljen od strane Narodne banke Srbije. Na dan 31. decembra 2008. godine, koeficijent adekvatnosti kapitala Banke je bio iznad propisanog minimuma.

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Narodne banke Srbije. Na dan 31. decembra 2008. godine, svi pokazatelji obima poslovanja, odnosno obima i strukture rizičnih plasmana bili su usklađeni sa propisanim odnosima izuzev pokazatelja ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva koji je iznosio 106.09% i nije bio usklađen sa propisanim odnosom od maksimum 60% kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

28. VANBILANSNE POZICIJE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
a) Poslovi u ime i za račun trećih lica		
Kratkoročni plasmani	22,479	22,739
Dugoročni plasmani	-	1,301
	<u>22,479</u>	<u>24,040</u>
b) Garancije, jemstva, imovina za obezbeđenje obaveza i preuzete neopozive obaveze		
Plative garancije:		
- u dinarima	663,298	618,190
- u stranoj valuti	22,323	50,090
Činidbene garancije:		
- u dinarima	134,208	159,710
- u stranoj valuti	16,369	17,537
Avali i akcepti menica:		
- u dinarima	180,697	236,855
Preuzete nepozive obaveze:		
- neiskorišćeni okvirni krediti	319,457	232,872
- neiskorišćeni minusi po tekućim računima	175,236	160,933
- neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	166,674	116,275
Nepokriveni akreditivi u stranoj valuti	51,584	13,566
	<u>1,729,846</u>	<u>1,606,028</u>
c) Druge vanbilansne pozicije		
Obveznice stare devizne štednje	6,263,272	5,991,181
Loro nepokrivene garancije bez sopstvene obaveze	40,455	33,395
Ostala vanbilansna aktiva	46,787	10,793
	<u>6,350,514</u>	<u>6,035,369</u>
	<u>8,102,839</u>	<u>7,665,437</u>

29. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Na dan 31. decembra 2008. godine, ukupna potraživanja Banke od članova Upravnog odbora Banke, Izvršnog odbora Banke i zaposlenih po osnovu kreditnih kartica, minusa po tekućim računima i kredita iznose 110,803 hiljada dinara (31. decembar 2007. godine: 102,207 hiljada dinara).

Ukupna bruto zarada isplaćena članovima rukovodstva, odnosno Predsedniku i članovima Izvršnog odbora Banke i Upravnog odbora Banke u 2008. godini iznosila je 10,241 hiljadu dinara (neto 7,215 hiljada dinara; 31. decembra 2007. godine: bruto, 8,885 hiljada dinara i neto 6,282 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

30. KREDITNI RIZIK

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Tabela u nastavku predstavlja najgori scenario izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra 2008. i 2007. godine bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i zaštite od kreditnog rizika. Izloženosti kreditnom riziku iskazane su po knjigovodstvenoj vrednosti na dan izveštavanja.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2008.	31. decembar 2007.
Maksimalna izloženost po bilansnim stavkama		
Opozivi depoziti i krediti	7,671	6,796
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	70,587	43,671
Kredit i avansi klijentima	3,730,516	2,544,385
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	114,730	250,840
Udeli (učesća)	52,596	96,457
Ostali plasmani	943,000	1,107,434
Ostala sredstva	65,861	112,458
	<u>4,984,961</u>	<u>4,162,041</u>
Maksimalna izloženost po vanbilansnim stavkama	<u>1,729,846</u>	<u>1,606,028</u>
Ukupna izloženost	<u><u>6,714,807</u></u>	<u><u>5,768,069</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2008. godine

30. KREDITNI RIZIK (nastavak)

b) Krediti i plasmani

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kredita i plasmana Banke na dan 31. decembra 2008. i 2007. godine prema kvalitetu plasmana. Tabela obuhvata bilansne i vanbilansne izloženosti Banke.

	Potraživanja bez docnje (grupna IV)	Potraživanja sa docnjom (grupna IV)	Ispravljeno (pojed. IV)	Ukupno bruto	Grupna IV za potraživanja bez docnje	Grupne ispravke Grupna IV za potraživanja sa docnjom	Pojedinačne ispravke	Ukupne ispravke	Ukupno neto
31. decembar 2008. godine									
Potrošački	14,486	15,496	2,535	32,517	62	905	2,535	3,502	29,015
Stambeni	3,799	8,682	-	12,481	16	131	-	147	12,334
Gotovinski i ostali	159,527	137,979	-	297,506	686	3,314	-	4,000	293,506
Poljoprivredna delatnost	4,557	223	-	4,780	20	5	-	25	4,755
Kartice	301,393	25,209	-	326,602	1,714	1,745	-	3,459	323,143
Minusi po tek.računima	221,717	99,619	9,356	330,692	1,249	13,423	9,356	24,028	306,664
<i>Ukupno</i>	705,479	287,208	11,891	1,004,578	3,747	19,523	11,891	35,161	969,417
MSP i velika preduzeća	131,449	107,399	4,380,816	4,619,664	2,241	3,034	767,330	772,605	3,847,059
Preduzetnici	46,608	236,286	7,997	290,891	143	912	7,997	9,052	281,839
<i>Ukupno</i>	178,057	343,685	4,388,813	4,910,555	2,384	3,946	775,327	781,657	4,128,898
Potraživanja od banaka	621,961	-	177,713	799,674	2,051	-	177,713	179,764	619,910
Ukupno	800,018	343,685	4,566,526	5,710,229	4,435	3,946	953,040	961,421	4,748,808
Ukupno	1,505,497	630,893	4,578,417	6,714,807	8,182	23,469	964,931	996,582	5,718,225

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2008. godine

30. KREDITNI RIZIK (nastavak)

b) Krediti i plasmani (nastavak)

	Potraživanja bez docnje (grupna IV)	Potraživanja sa docnjom (grupna IV)	Ispravljeno (pojed IV)	Ukupno bruto	Grupne ispravke			Ukupno neto	
					Grupna IV za potraž bez docnje	Grupna IV za potraž sa docnjom	Pojedinačne ispravke		
31. decembar 2007. godine									
Potrošački	-	-	1,674	1,674	-	-	1,633	1,633	41
Stambeni	-	1,797	-	1,797	-	343	-	343	1,454
Gotovinski i ostali	-	2,652	-	2,652	-	420	-	420	2,232
Poljoprivredna delatnost	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Minusi po tek.računima	-	13,411	10,388	23,799	-	13,409	10,388	23,797	2
<i>Ukupno</i>	-	17,860	12,062	29,922	-	14,172	12,021	26,193	3,729
MSP i velika preduzeća	-	-	923,258	923,258	-	-	601,665	601,665	321,593
Preduzetnici	-	-	6,576	6,576	-	-	4,658	4,658	1,918
<i>Ukupno</i>	-	-	929,834	929,834	-	-	606,323	606,323	323,511
Potraživanja od banaka	-	-	164,574	164,574	-	-	164,574	164,574	-
<i>Ukupno</i>	-	-	1,094,408	1,094,408	-	-	770,897	770,897	323,511
Ukupno	-	17,860	1,106,470	1,124,330	-	14,172	782,918	797,090	327,240

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

30. KREDITNI RIZIK (nastavak)

c) Potraživanja za procenu kreditnog rizika koja ne kasne ni jedan dan i nisu obezvređena

	Prihvatljiv rizik	Pod prismotrom	Ispod standarda	Ukupno bruto
Potrošački	14,486	-	-	14,486
Stambeni	3,799	-	-	3,799
Gotovinski i ostali	159,527	-	-	159,527
Poljoprivredna delatnost	4,557	-	-	4,557
Kartice	301,393	-	-	301,393
Minusi po tek.računima	221,717	-	-	221,717
<i>Ukupno</i>	705,479	-	-	705,479
MSP i velika preduzeća	124,284	7,165	-	131,449
Preduzetnici	46,608	-	-	46,608
<i>Ukupno</i>	170,892	7,165	-	178,057
Potraživanja od banaka	621,961	-	-	621,961
<i>Ukupno</i>	792,853	7,165	-	800,018
Ukupno 31. decembar 2008. godine	1,498,332	7,165	-	1,505,497
Ukupno 31. decembar 2007. godine	-	-	-	-

U 2007. godini na snazi je bila primena metodologije koja se zasnivala na individualnoj proceni rizičnih potraživanja za pravna lica po kojima postoje kašnjenja u otplati preko 90 dana. Za potraživanja od stanovništva sa docnjom preko 90 dana, ispravka vrednosti je procenjivana na grupnoj osnovi, osim za utužena potraživanja koja su ispravljena u celosti.

d) Potraživanja za procenu kreditnog rizika koja kasne ali nisu obezvređena

	do 30 dana	od 30-60 dana	od 60-90 dana	od 90-180 dana	od 180-365 dana	od 1-5 god	preko 5 god	Ukupno
31. decembar 2008. godine								
Potrošački	13,745	1,503	132	79	37	-	-	15,496
Stambeni	8,682	-	-	-	-	-	-	8,682
Gotovinski i ostali	111,057	20,396	4,181	1,878	467	-	-	137,979
Poljoprivredna delatnost	223	-	-	-	-	-	-	223
Kartice	14,608	5,313	2,484	2,339	465	-	-	25,209
Minusi po tek.računima	90,031	2,695	1,667	2,719	2,507	-	-	99,619
<i>Ukupno</i>	238,346	29,907	8,464	7,015	3,476	-	-	287,208
MSP i velika preduzeća	101,834	5,565	-	-	-	-	-	107,399
Preduzetnici	225,646	10,640	-	-	-	-	-	236,286
<i>Ukupno</i>	327,480	16,205	-	-	-	-	-	343,685
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	565,826	46,112	8,464	7,015	3,476	-	-	630,893
Fer vrednost kolaterala	40,599	6,829	1,285	492	136	-	-	49,341
31. decembar 2007. godine								
Potrošački	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni	-	-	-	306	1,491	-	-	1,797
Gotovinski i ostali	-	-	-	1,745	907	-	-	2,652
Poljoprivredna delatnost	-	-	-	-	-	-	-	-
Kartice	-	-	-	-	-	-	-	-
Minusi po tek.računima	-	-	-	294	13,117	-	-	13,411
<i>Ukupno</i>	-	-	-	2,345	15,515	-	-	17,860
MSP i velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ukupno</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	2,345	15,515	-	-	17,860
Fer vrednost kolaterala	-	-	-	548	297	-	-	845

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

30. KREDITNI RIZIK (nastavak)

e) Koncentracija po delatnostima

Sva finansijska sredstava plasirana su na teritoriji Republike Srbije.

	Opozivi depoziti i krediti	Potraživanja za kamate	Dati krediti i depoziti	HOV	Udeli (učesća)	Ostali plasmani	Ostala sredstva	Ukupno
Poljoprivreda, lov, ribolov i šumarstvo	-	5,063	144,397	9,898	-	1,545	2,612	163,515
Rudarstvo, energetika i preradivačka industrija	-	12,950	944,991	55,989	-	22,262	6,251	1,042,443
Gradjevinarstvo	-	1,844	143,986	6,866	-	1,863	1	154,560
Trgovina	-	17,589	846,603	12,104	-	2,497	283	879,076
Usluge, turizam, ugostiteljstvo i saobraćaj	-	1,455	139,692	3,552	3	-	45	144,747
Državne administracija i druge javne usluge	-	102	11,486	52,911	-	-	6,463	70,962
Banke	1,306,400	604	5,536	62,013	1,417	578,576	8,419	1,962,965
Ostalo	-	3,351	371,118	25,052	-	4,771	15,848	420,140
Stanovništvo	-	2,185	470,837	-	-	156,819	26,507	656,348
31. decembar 2008. godine	<u>1,306,400</u>	<u>45,143</u>	<u>3,078,646</u>	<u>228,385</u>	<u>1,420</u>	<u>768,333</u>	<u>66,429</u>	<u>5,494,756</u>
31. decembar 2007. godine	<u>2,498,591</u>	<u>26,946</u>	<u>2,062,032</u>	<u>326,568</u>	<u>45,264</u>	<u>953,451</u>	<u>185,424</u>	<u>6,098,276</u>

f) Ročnost vanbilansne evidencije

	Nepovučene kreditne linje	Garancije	Nepokriveni akreditivi	Avali	Ukupno
31. decembar 2008.					
Do jedne godine	620,359	98,512	51,584	27,127	797,582
Od 1-5 godina	41,008	737,686	-	153,570	932,264
	<u>661,367</u>	<u>836,198</u>	<u>51,584</u>	<u>180,697</u>	<u>1,729,846</u>
31. decembar 2007.					
Do jedne godine	497,589	636,240	13,566	90,822	1,238,217
Od 1-5 godina	12,491	209,287	-	146,033	367,811
	<u>510,080</u>	<u>845,527</u>	<u>13,566</u>	<u>236,855</u>	<u>1,606,028</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

31. RIZIK LIKVIDNOSTI

U niže navedenoj tabeli prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja prema preostalom roku dospeća:

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	U hiljadama dinara	
					Preko 5 godina	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1,357,519	-	-	-	3,590	1,361,109
Opozivi depoziti i krediti	1,306,400	-	-	-	-	1,306,400
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	45,143	-	-	-	-	45,143
Dati krediti i depoziti	413,447	597,922	1,367,388	483,541	216,348	3,078,646
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	163,243	64,171	971	-	-	228,385
Udeli (učesća)	-	-	-	-	1,420	1,420
Ostali plasmani	607,207	21,576	87,289	45,938	6,323	768,333
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	8,368	8,368
Osnovna sredstva i investicione nekretnine	-	-	-	-	957,461	957,461
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	17,654	17,654
Ostala sredstva	25,108	13,219	28,102	-	-	66,429
Ukupno aktiva	3,918,067	696,888	1,483,750	529,479	1,211,164	7,839,348
PASIVA						
Transakcioni depoziti	1,547,392	-	-	-	-	1,547,392
Ostali depoziti	2,542,108	1,463,707	754,508	13,500	17	4,773,840
Primljeni krediti	19,977	39,378	60,039	3,099	-	122,493
Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata	19,691	-	-	-	-	19,691
Rezervisanja	41,702	42	5,206	998	7,386	55,334
Obaveze za poreze	3,716	-	-	-	-	3,716
Obaveze iz dobitka	-	369	-	-	-	369
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	48,201	48,201
Ostale obaveze	67,821	19,675	15,327	-	-	102,823
Kapital	-	-	-	-	1,165,489	1,165,489
Ukupno pasiva	4,242,407	1,523,171	835,080	17,597	1,221,093	7,839,348
Ročna neusklađenost:						
- 31. decembar 2008. godine	(324,340)	(826,283)	648,670	511,882	(9,929)	-
- 31. decembar 2007. godine	414,479	(655,633)	429,954	461,498	(650,298)	-

Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da o roku izvršava dospele obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture Banke, a sa druge strane od usklađenosti tokova priliva i odliva sredstava. Struktura aktive i pasive po ročnosti na dan 31. decembra 2008. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća sredstava i obaveza do mesec dana I od 1 do 3 meseca. Primarni nedostatak navedene neusklađenosti leži u činjenici da su kratkoročni izvori sredstava plasirani na duži vremenski period.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

32. ROČNOST FINANSIJSKIH OBAVEZA PREMA PREOSTALOM ROKU DOSPEĆA
(nediskontovani tokovi gotovine)

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	U hiljadama dinara	
					Preko 5 godina	Ukupno
OBAVEZE						
31. decembar 2008. godine						
Transakcioni depoziti	1,583,982	-	-	-	-	1,583,982
Ostali depoziti	2,714,204	1,570,143	808,476	14,123	17	5,106,963
Primljeni krediti	20,642	40,669	60,926	3,145	-	125,382
Obaveze po osnovu kamata, naknada promene vrednosti derivata	19,691	-	-	-	-	19,691
Obaveze za poreze	3,716	-	-	-	-	3,716
Ostale obaveze	67,821	19,675	15,327	-	-	102,823
UKUPNO PASIVA	4,410,056	1,630,487	884,729	17,268	17	6,942,557

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	U hiljadama dinara	
					Preko 5 godina	Ukupno
OBAVEZE						
31. decembar 2007. godine						
Transakcioni depoziti	1,947,267	-	-	-	-	1,947,267
Ostali depoziti	2,584,987	1,095,950	538,351	21,726	1,404	4,242,418
Primljeni krediti	-	-	995	3,965	3,575	8,535
Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata	13,067	-	-	-	-	13,067
Obaveze za poreze	2,983	-	-	-	-	2,983
Ostale obaveze	60,172	10,022	11,624	-	-	81,818
UKUPNO PASIVA	4,608,476	1,105,972	550,970	25,691	4,979	6,296,088

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

33. RIZIK OD PROMENE KAMATNIH STOPA

Odlukom o kamatnim stopama utvrđeni su okviri za određivanje visine kamatnih stopa na plasmane i obaveze u 2008. godini. Banka je nastojala da politikom kamatnih stopa omogući očuvanje realne vrednosti izvora i plasmana.

U okviru Banke formiran je ALCO odbor, koji je zadužen za upravljanje kamatnim rizikom Banke.

U hiljadama dinara

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamato- nosno	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	795,657	-	-	-	3,590	561,862	1,361,109
Opozivi depoziti i krediti	507,652	-	-	-	-	798,748	1,306,400
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	45,143	-	-	-	-	-	45,143
Dati krediti i depoziti	407,912	597,922	1,367,388	483,541	216,348	5,535	3,078,646
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	36,271	64,171	971	-	-	126,972	228,385
Udeli (učešća)	-	-	-	-	-	1,420	1,420
Ostali plasmani	584,070	21,576	87,289	45,938	6,323	23,137	768,333
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	8,368	8,368
Osnovna sredstva i investicione nekretnine	-	-	-	-	-	957,461	957,461
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	17,654	17,654
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	66,429	66,429
Ukupno aktiva	2,376,705	683,669	1,455,648	529,479	226,261	2,567,586	7,839,348
PASIVA							
Transakcioni depoziti	501,232	-	-	-	-	1,046,160	1,547,392
Ostali depoziti	2,357,486	1,458,031	739,292	8,536	-	210,495	4,773,840
Primljeni krediti	19,689	39,378	60,039	2,914	-	473	122,493
Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata	-	-	-	-	-	19,691	19,691
Rezervisanja	-	-	-	-	-	55,334	55,334
Obaveze za poreze	-	-	-	-	-	3,716	3,716
Obaveze iz dobitka	-	-	-	-	-	369	369
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	48,201	48,201
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	102,823	102,823
Kapital	-	-	-	-	-	1,165,489	1,165,489
Ukupno pasiva	2,878,407	1,497,409	799,331	11,450		2,652,751	7,839,348
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan:							
- 31. decembra 2008. godine	(501,702)	(813,740)	656,317	518,029	226,261	(85,165)	-
- 31. decembra 2007. godine	(41,125)	(636,407)	431,141	429,376	143,586	(326,571)	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

34. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA

Naredna tabela prikazuje neto deviznu poziciju sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2008. godine:

	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	18,762	218,889	103,525	341,176	1,019,933	1,361,109
Opozivi depoziti i krediti	194,990	611,410	-	806,400	500,000	1,306,400
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	683	10,355	115	11,153	33,990	45,143
Dati krediti i depoziti	107,143	1,397,064	3,991	1,508,198	1,570,448	3,078,646
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	-	52,911	-	52,911	175,474	228,385
Udeli (učesća)	-	-	-	-	1,420	1,420
Ostali plasmani	2,019	526,416	62,695	591,130	177,203	768,333
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	8,368	8,368
Osnovna sredstva i investicione nekretnine	-	-	-	-	957,461	957,461
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	17,654	17,654
Ostala sredstva	88	9,270	132	9,490	56,939	66,429
Ukupno aktiva	323,685	2,826,315	170,458	3,320,458	4,518,890	7,839,348
PASIVA						
Transakcioni depoziti	15,967	252,192	8,372	276,531	1,270,861	1,547,392
Ostali depoziti	286,809	2,394,690	212,342	2,893,841	1,879,999	4,773,840
Primljeni krediti	195	118,198	-	118,393	4,100	122,493
Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata	61	245	-	306	19,385	19,691
Rezervisanja	-	-	-	-	55,334	55,334
Obaveze za poreze	-	-	-	-	3,716	3,716
Obaveze iz dobitka	-	-	-	-	369	369
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	48,201	48,201
Ostale obaveze	5,709	34,659	3,276	43,644	59,179	102,823
Kapital	-	-	-	-	1,165,489	1,165,489
Ukupno pasiva	308,741	2,799,984	223,990	3,332,715	4,506,633	7,839,348
Neto devizna pozicija:						
- 31. decembar 2008. godine	14,944	26,331	(53,532)	(12,257)	12,257	-
- 31. decembar 2007. godine	28,662	1,081,071	14,274	1,124,007	(1,124,007)	-

Na dan 31. decembra 2008. godine krediti i ostali plasmani u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na strane valute iznosili su 890,338 hiljada dinara i prikazani su u okviru deviznog podbilansa. Obaveze sa valutnom klauzulom od 213,845 hiljada dinara takođe su prikazane u okviru deviznog podbilansa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

34. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (nastavak)

	<u>Ukupno strane valute</u>	<u>Promena u kursu 10%</u>	<u>Promena u kursu -10%*</u>
Analiza osetljivosti (devizni rizik)			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	341,176	34,118	(34,118)
Opozivi depoziti i krediti	806,400	80,640	(80,640)
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	11,153	1,115	(875)
Dati krediti i depoziti	1,508,198	150,820	(75,323)
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	52,911	5,291	(5,291)
Ostali plasmani	591,130	59,113	(57,137)
Ostala sredstva	9,490	949	(567)
UKUPNO AKTIVA	<u>3,320,458</u>	<u>332,046</u>	<u>(253,951)</u>
Transakcioni depoziti	276,531	27,653	(27,653)
Ostali depoziti	2,893,841	289,383	(289,383)
Primljeni krediti	118,393	11,839	(11,839)
Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata	306	31	(31)
Ostale obaveze	43,644	4,364	(4,364)
UKUPNO PASIVA	<u>3,332,715</u>	<u>333,270</u>	<u>(333,270)</u>
- 31. decembar 2008. godine	<u>(12,257)</u>	<u>(1,224)</u>	<u>79,319</u>
- 31. decembar 2007. godine	<u>1,124,007</u>	<u>(112,401)</u>	<u>(17,122)</u>

* Banka ima plasmane sa ugovorenom valutnom klauzulom i shodno uslovima ugovora, otplata ovih kredita ne može biti niža od kursa na dan puštanja.

35. POSLOVANJE BANKE U USLOVIMA FINANSIJSKE KRIZE

Poslovanje Banke obavlja se u uslovima finansijske krize i pogoršanih uslova privređivanja. U 2009. godini očekuje se dodatno pogoršanje situacije u privredi obzirom da je već u prvim mesecima 2009. godine došlo do slabljenja privrednih aktivnosti u zemlji i do smanjenja likvidnosti što uslovljava sve veću neurednost u izmirivanju bančnih potraživanja od strane klijenata. Imajući u vidu sadašnju krizu na globalnom tržištu i njen sve snažniji uticaj na srpsko tržište očekuje se i negativan uticaj na rezultate poslovanja Banke.

Zahvaljujući primeni internih procedura i politika za upravljanje aktivom i pasivom i rizicima i pored uticaja finansijske krize u IV kvartalu protekle godine, Banka nije beležila značajnije pogoršanje poslovanja sa aspekta svih rizika (likvidnost, kreditni, kamatni, valutni) izuzev negativnog uticaja na povlačenje deviznih štednih uloga građana u prvih 15 dana oktobra. Smanjenje deviznih štednih uloga građana zaustavljeno je, tako da je došlo do povećanja ovih depozita krajem godine.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom dnevno prati i razmatra rizik likvidnosti, dospele neurednosti pojedinačno po klijentima, valutni rizik.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2008. godine

35. POSLOVANJE BANKE U USLOVIMA FINANSIJSKE KRIZE (nastavak)

Osnovni problem Banke je nedovoljna kapitalna osnova u poslednjih deset godina. U uslovima finansijske krize koja će posebno biti izražena u 2009. godini sa negativnim trendovima svih aspekata poslovanja, rešenje je dokapitalizacija koja bi značila opstanak ove Banke na tržištu i osnovu za dalji razvoj. Dokapitalizacijom bi se sačuvao adekvatan nivo likvidnosti, adekvatno obezbeđenje kreditnog portfolija što podrazumeva rezervu za pogoršanje ambijenta u kojem će funkcionisati klijenti Banke, kao i adekvatnost kapitala iznad propisanog nivoa.

36. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare na dan 31. decembra 2008. i 2007. godine za pojedine glavne valute su:

	31. decembar 2008.	U dinarima 31. decembar 2007.
USD	62.9000	53.7267
EUR	88.6010	79.2362
CHF	59.4040	47.8422